

Paskirtas naujas NATO generalinis sekretorius

Paryžius, gruodžio 1 d. (NYT) – Penktadienį, NATO išrinko Ispanijos užsienio ministrą Javier Solana naujuoju NATO generaliniu sekretorium, tuo baigiant jau šešias savaites besitęsiančius ginčus, kas geriausiai galėtų vadovauti šiai Europos gynybos organizacijai. Numatoma, kad Javier Solana, 53 metų amžiaus socialistas, bus oficialiai paskirtas į naujas pareigas šią savaitę ir tuoj imsis prižiūrėti ir NATO taikos palaikymo misiją Bosnijoje. Pastaroji – didžiausia NATO misija šios organizacijos istorijoje; joje dalyvauja 60,000 karių. Penktadienį NATO pasiuntiniai Briuselyje patvirtino 2,600 karių pasiuntimą į Bosniją; jų uždavinys – pasiruošti visų numatytų karių priėmimui į šalį.

J. Solana taip pat vadovaus pasiruošimui į NATO priimti vidurio Europos šalis. Šiuo metu NATO sąjungai priklauso 16 šalių.

Javier Solana pareigose pakeičia Willy Claes, kuris buvo priverstas atsistatydinti spalio 20 d. dėl kaltinimų, kad būdamas Belgijos ministru piktnaudavo savo pareigomis ginklų prekyboje.

NATO generalinio sekretoriaus pareigos yra kritiškai svarbios organizacijai ir joms reikia gausaus žmogaus tiek vadovybės srityje, tiek ir vadovavimo, mokant priversti dažnai konkuruojančius ir nesutariančius šalių atstovus prie vieningų sprendimų.

Paprastai diskusijos dėl generalinio sekretoriaus būna uždaros ir konfidencialios, bet ši kartą buvo itin viešos ir kontroversiškos.

Lapkričio mėnesį JAV panaudojo savo veto, kad generalinio sekretorium nebūtų paskirtas buvęs Olandijos premjeras Ruud Lubbers, nors tuo metu jis jau turėjo šešių šalių pritarimą,

jų tarpe Britanijos ir Prancūzijos. Tai supykino jo rėmėjus, ypač olandus, kadangi būdamas premjere Lubbers ėmėsi ginti labai nepopuliarų dalyką – JAV branduolinių raketų laikymą Olandijos teritorijoje.

Bet tikroji priežastis dėl JAV veto, anot diplomatų buvo tai, kad JAV užsigavo, nes nebuvo iš anksto konsultuota dėl Ruud Lubbers kandidatystės, o tik gavo prašymą patvirtinti kitų narių jau priimtą nutarimą.

Savo ruožtu Prancūzija vetavo JAV atstovui priimtą kandidatą – buvusį Danijos užsienio ministrą Uffe Ellemann-Jensen. Prancūzai negalėjo jo priimti, nes jis nemokas vienos iš dviejų NATO oficialių kalbų – prancūzų. Be to, Ellemann-Jensen buvo viešai pasisakęs prieš Prancūzijos vykdomus atominį ginklų bandymus Ramiajame vandenyne.

Javier Solana kandidatystė buvo pateikta praėjusią savaitę, kaip kompromisinis pasiūlymas. Paprastai generalinio sekretoriaus pareigas eina europietis, o aukščiausias NATO karių vadovas būna amerikietis generolas.

J. Solana yra fizikas, kuris laisvalaikį tebesidarbuoja savo srityje. Prieš tapdamas Ispanijos užsienio ministru, jis buvo kultūros ir švietimo ministru. Jaunystėje buvęs karingas socialistas, jis priešinosi JAV karių bazių buvimui Ispanijoje ir Ispanijos stojimui į NATO.

Ministro Solana išvykimas į NATO centrą Briuselyje stipriai paveikė politikos eigą Ispanijoje. Kaip artimas Ispanijos ministro pirmininko Felipe Gonzalez bičiulis, jis buvo laikomas jo galimu įpėdiniu Socialistų partijos valdyboje ir šios partijos kandidatų rinkimuose, jei dabartinis premjeras nutartų nekadantuoti kovo mėnesį vykstančiuose rinkimuose.

Kopenhagoje tarėsi BALTBAT kūrėjai

Vilnius, gruodžio 4 d. (AGEP) – Kopenhagoje posėdžiavę jungtinio trijų Baltijos šalių taikos palaikymo bataliono BALTBAT

Estijos kariuomenės vadas atsistatydino

Talinas, gruodžio 3 d. (Reuters) – Estijos karių pajėgų vadas, buvęs JAV kariuomenės pulkininkas Aleksander Einsele sekmdienį buvo priverstas atsistatydinti, kaip pasekmė jo viešai pasireiškusių politinės kovos su šalies gynybos ministru.

Estijos prezidentas Lennart Meri pareiškė, kad jis paprašė šalies karių pajėgų vado generolo Einsele atsistatydinimo, nes jis viešai ginčijosi su šalies gynybos ministru Andrus Ovel. Šis atsistatydinimas laikomas asmeniškai smūgiu Estijos prezidentui, nes A. Einsele buvo jo pakviestas į šias pareigas, Estijai atgavus nepriklausomybę.

A. Einsele su motina 1944 m. sovietams okupuojant Estiją pabėgė į Vakarų. Prezidento L. Meri pakviestas vadovauti Estijos kariuomenės pajėgoms, jis stengėsi padaryti Estiją pajėgia atsispirti galimai Rusijos agresijai.

kūrėjai galutinai nutarė šį junginį apginkluoti tik vakarietiška ginkluote, kuri nepriklauso atitiktų NATO keiliamus reikalavimus.

Lapkričio 30 ir gruodžio 1 d. posėdžiavę Lietuvos, Latvijos ir Estijos bei bataliono kūrime dalyvaujančių JAV bei aštuonių Šiaurės ir Vakarų Europos šalių atstovai sutarė, kad „liūto dalis“ apginkluojant BALTBAT teks Jungtiniams Valstijoms, prie to taip pat prisidės Prancūzija ir Vokietija.

Pasitarime Kopenhagoje dalyvavęs Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos sekretorius Valdemaras Sarapinas pirmadienį žurnalistams pranešė, kad JAV išpareigojo iki gegužės mėnesio įrengti užsienio kalbų mokymo laboratoriją Lietuvos taikos palaikymo pajėgų rengimo centre Rukloje. Joje kalbėti „Jungtinių Tautų misijų kalba“ – angliskai – bus mokomi visi tarptautinėse operacijose dalyvaujantys Lietuvos kariai.

Kopenhagoje taip pat nutarta, kad trys Baltijos šalys privalo suformuoti dar vieną bendrą trisdešimties pėstininkų būrį, kuris pavojingose misijose būtų atsarginis. Kitas BALTBAT kūrėjų pasitarimas vyks kitų metų

JAV gynybos sekretorius William Perry ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius lapkričio 21 d. apsikeitė dovanomis. V. Landsbergiui spaudos konferencijoje paklausus, ar Vakarai žiūri į Lietuvą kaip į problemą ar kaip į progą išplėsti saugumo ir stabilumo zoną Europoje, W. Perry pasakė, kad negali nieko žadėti, bet jei Rusija pasuks antidemokratinę linkmę, NATO bus greičiau plečiama. Tuo tarpu, JAV kitais metais padvigubins karinę pagalbą Lietuvai. Vizito metu pasirašyta Lietuvos ir JAV gynybų bendradarbiavimo sutartis.

Nuotr. P. Lileikio „Lietuvos ryte“

Baltijos šalių kariuomenių vadai tarėsi dėl sąjungos kūrimo

Vilnius, lapkričio 30 d. (AGEP) – Baltijos šalių ginkluotųjų pajėgų vadai pritarė bendros karinės sąjungos kūrimui, tačiau dėl to turi susitarti Latvijos, Lietuvos ir Estijos vyriausybės.

Lietuvos kariuomenės vadas Jonas Andriškevičius, grįžęs po karo vadų susitikimo Jūrmalėje, kalbėdamasis su korespondentu pasakė, kad karinės sąjungos klausimas nebuvo svarstomas pagal oficialią susitikimo dienotvarkę, tačiau vadai apsikeitė nuomonėmis neoficialioje aplinkoje.

Pasak Lietuvos kariuomenės vado, pirmiausia tai turėtų būti politikų sprendimas, kuris neturėtų būti priimtas tuojau pat. Be to, politikai turėtų atsiklausti ir karių pajėgų vadų nuomonės, sakė Jonas Andriškevičius. Jis pažymėjo, kad tokios sąjungos kūrimas aptarinėtas pirmiausia Estijos ginkluotųjų pajėgų vado

Aleksandro Einsele iniciatyva. Estijos pajėgų vadas Rygoje po susitikimo žurnalistams sakė, kad Baltijos šalims „reikia išnaudoti visas galimybes savo gynybai ir saugumui stiprinti“. Jis pabrėžė, kad kariniu požiūriu, atskirai, kiekviena Baltijos šalis yra silpna. Tačiau „mes galime paremti vienas kitą krizės atvejais“, sakė Aleksander Einsele. Jis priminė istorinius 1939 m. įvykius, kai Baltijos šalims nepavyko susitarti dėl tarpusavio karinio bendradarbiavimo, ir tai padėjo sovietams jas okupuoti.

Savo ruožtu laikinasis Latvijos ginkluotųjų pajėgų vadas Juris Eihmanis spaudos konferencijoje papasakojo, kad per susitikimą Baltijos šalių ginkluotųjų pajėgų karo vadai susitarė dėl kitų metų bendradarbiavimo plano. Kad ginkluotųjų pajėgų štabai galėtų geriau bendradarbiauti,

numatyta sudaryti bendrą grupę Baltijos šalių kariuomenių, kurie atstovaus Baltijos šalims mokymuose pagal NATO „Partnerystės vardan taikos“ programą.

Jonas Andriškevičius paaikšino, kad dažnai kviečiamoms į NATO partnerystės mokymus Baltijos šalims, kiekvienai atskirai sunku atsiųsti savo atstovus. Todėl numatyta bendradarbiauti, siunčiant karininkus į atskiras pratybas.

Juris Eihmanis taip pat papasakojo, kad artimiausiu metu numatyta plėtoti Baltijos šalių ginkluotųjų pajėgų išminuotojų bendradarbiavimą, organizuoti instruktorių ir karininkų pasiekimą patyrimu.

Vadai taip pat susitarė tarpusavyje pasikeisti informacija apie kiekvienos šalies bendradarbiavimą su kitų šalių ginkluotųjų pajėgų ir NATO struktūromis. Jie apsvaistė galimybę sudaryti grupę karių laivynų pratyboms Baltijos jūroje rengti. Atitinkama sutartis bus pasirašyta kitų metų pradžioje per Latvijos, Lietuvos ir Estijos gynybos ministrų susitikimą, sakė Juris Eihmanis.

Atitinkamoms tarnyboms pavesta sutvarkyti teisinius dokumentus, nustatančius Latvijos, Lietuvos ir Estijos ginkluotųjų pajėgų, taip pat Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) buvimo ku-

– Kiti metai prasidės itin intensyviu Lietuvos ir jos kaimyninių valstybių pasienio tarnybų bendradarbiavimu, siekiant kovoti su nelegalia migracija iš Azijos šalių. Į pirmąjį darbini susitikimą trijų Baltijos šalių Rusijos, Ukrainos ir Lenkijos pasienio vadai susirinks jau sausio mėnesį.

Dėl šio susitikimo be kita ko gruodžio 1 d. susitikė Karaliaučiaus srityje Lietuvos pasienio policijos vyriausiasis komisaras Stanislas Stancikas ir Rusijos Federacijos Pasienio Tarnybos direktorius armijos generolas Andrej Nikolajev.

Tarnybų vadovai taip pat kalbėjo apie būtinybę pasirašyti bendradarbiavimo sutartį. Kalbos vyko Estijoje.

BALTBAT misiją turėtų išvykti 1997 metų rudenį. Iki to laiko Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasienio kiekviena atskirai privalės atlikti kelių mėnesių taikos palaikymo misiją kitos valstybės bataliono sudėtyje. Lietuvai šioje misijoje globos Danija, Latvija – Švedija, o Estijai – Norvegija.

– Kiti metai prasidės itin intensyviu Lietuvos ir jos kaimyninių valstybių pasienio tarnybų bendradarbiavimu, siekiant kovoti su nelegalia migracija iš Azijos šalių. Į pirmąjį darbini susitikimą trijų Baltijos šalių Rusijos, Ukrainos ir Lenkijos pasienio vadai susirinks jau sausio mėnesį.

Dėl šio susitikimo be kita ko gruodžio 1 d. susitikė Karaliaučiaus srityje Lietuvos pasienio policijos vyriausiasis komisaras Stanislas Stancikas ir Rusijos Federacijos Pasienio Tarnybos direktorius armijos generolas Andrej Nikolajev.

Tarnybų vadovai taip pat kalbėjo apie būtinybę pasirašyti bendradarbiavimo sutartį. Kalbos vyko Estijoje.

BALTBAT misiją turėtų išvykti 1997 metų rudenį. Iki to laiko Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasienio kiekviena atskirai privalės atlikti kelių mėnesių taikos palaikymo misiją kitos valstybės bataliono sudėtyje. Lietuvai šioje misijoje globos Danija, Latvija – Švedija, o Estijai – Norvegija.

Baltijos Asamblėja priėmė 14 dokumentų

Vilnius gruodžio 4 d. (AGEP) – Naujasis Baltijos Asamblėjos prezidento pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas mano, kad Asamblėja pasiekė „aukštesnį lygį“. Anksčiau buvo daugiau rūpinamasi fasadinė puse, stengiamasi apeiti „aštrius kampeus“, tuo tarpu paskutiniojoje, Taline vykusioje, sesijoje buvo rimtos politinės diskusijos, sako E. Bičkauskas.

Iš viso Baltijos Asamblėja priėmė 14 dokumentų. Kreipimusi į Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją siekiama, kad Rusija išpareigotų nenaudoti prieš Baltijos valstybes jėgos ir joms negrasintų.

Pareiškime dėl Rusijos Dumos pareiškimo Latvijos parlamentui pažymima, kad Baltijos šalys viena pagrindinių saugumo ir stabilumo garantijų laiko „nuoseklų ėjimą į Europos Sąjungą ir vis didesnį įsijungimą į ES šalių-narių bendradarbiavimo struktūras bei Atlanto regiono saugumo struktūras“. Baltijos šalys pažymėjo, kad noras tapti NATO narėmis yra jų užsienio politikos tikslas ir „šio tikslo siekimas yra negrįžtamas“.

Rezoliucija dėl Baltijos valstybių vienybės principų Baltijos Asamblėja siūlo šalių parlamentams ir vyriausybėms vadovautis vienybės principais, kad vienos valstybės problema yra visų trijų bendras rūpestis, vienai valstybei iškilusi grėsmė yra grėsmė visoms trimis, vienos iš trijų sėkmė – yra visų trijų laimėjimas.

Rezoliucijoje dėl bendradarbiavimo gynybos srityje rekomenduojama, kad Baltijos šalys teritorijoje statusą, teises ir pareigas. Siekiant tobulinti BALTBAT veiklą, numatyta sausio mėnesį iš Latvijos, Lietuvos ir Estijos atstovų sudaryti bendrą štabą.

Numatyta, kad štabe dirbs po tris kiekvienos šalies atstovus. Vadai taip pat susitarė dėl BALTBAT vadovavimo principų. Nuo kitų metų sausio 8 d., trejus metus batalionui vadovaus Estijos atstovas Alar Lanaman. Po to batalionui vadovaus Latvija, po jos – Lietuva.

Lietuva pakviesta dalyvauti NATO misijoje Bosnijoje

Vilnius, gruodžio 4 d. (Elta) – Danija oficialiai pakvietė Lietuvą drauge su Šiaurės šalių batalionu padėti vykdyti taikos palaikymo misiją Bosnijoje. Apie tai pirmadienį spaudos konferencijoje informavo Krašto apsaugos ministerijos sekretorius Valdemaras Sarapinas, grįžęs iš praėjusios savaitės pabaigoje Kopenhagoje vykusio Baltijos taikos palaikymo bataliono BALTBAT karinio ir valdymo komitetų pasitarimo.

Pasak pareigūno, jau tikrai žinoma, kad į vasario mėnesį prasidėsiančią misiją bus įtraukti ir estų būriai, o Latvijos krašto apsaugos sistemos vadovybė dar neapsisprendė, ar papildys NATO vadovaujamą 60,000 karių taikos įvedimo pajėgas. Kaip žinoma, Lietuva yra tarp

duojama šalių vyriausybės imtis papildomų priemonių pagerinti saugumo ir gynybos bendradarbiavimą. Taip pat siūloma plėsti bendradarbiavimą oro erdvės ir jūrų sienų kontrolės, sausumos pajėgų ir jų ginkluotės, ryšių sistemų ir kitose srityse, kol bus suformuotos bendros Baltijos struktūros, koordinuojančios paskirų valstybių gynybos veiklą.

Nors asamblėjoje nebuvo diskutuota tiesiogiai apie Lietuvos ir Latvijos nesutarimus dėl jūrų sienos nustatymo, priimtoje rezoliucijoje dėl Baltijos valstybių nesutarimų sprendimo, Baltijos Ministrų Taryba ir šalių vyriausybės paragintos „išspręsti likusias problemas dėl tarpusavio sienų ir ekonominių zonų Baltijos jūroje nustatymo ir parodyti kuo daugiau geros valios ir geros kaimynystės sutarimo“.

Nauja Latvijos parlamento delegacija Lietuvos atstovams paliko prieštarą išpušį. Egidijus Bičkauskas pažymėjo, kad Latvijos delegacijos vadovų paskirtas kelerius metus „aukštas ideologinio pobūdžio pareigas“ Latvijos Komunistų partijoje užėmęs Ivars Kezbers. Patčioje delegacijoje yra tik du asamblėjos darbo patirtį turintys nariai.

Tačiau tiek Bičkauskas, tiek kitas Baltijos Asamblėjos prezidento narys, Seimo kancleris Neris Germanas pažymėjo, kad Latvijos parlamentarai neigiamai vertina savo vyriausybės veiklą dėl nesutarimų su Lietuva. Ivars Kezbers patikino, kad suformavus naują vyriausybę, Latvijos pozicija gali visiškai pasikeisti ir diskusijos gali prasidėti iš naujo, sakė Germanas.

Taline taip pat buvo paskirti nauji komiteto pirmininkai, kuriems, Lietuvai perėmus pirmininkavimą asamblėjoje, vadovaus Lietuvos Seimo nariai. Dėl nesutarimų Lietuvos delegacijoje kol kas nepaskirti užsienio reikalų bei saugumo komiteto pirmininkai.

Balandžio mėnesį Vilniuje įvyksianti Baltijos Asamblėjos sesija bus reikšminga tuo, kad vyks kartu su Šiaurės šalių parlamentarais. Į ją taip pat atvyks ir Šiaurės šalių vadovai.

Lietuvos delegacijos vadovai tikisi, kad jau Vilniuje Baltijos Asamblėja taps tikra tarpvalstybine organizacija, kuri užsienio esminiais politiniais klausimais, kitas problemas palikianti komitetams bei Baltijos Ministrų Tarybai.

Egidijus Bičkauskas tikisi, kad Vilniuje bus priimtas Taline nepatvirtintas dokumentas dėl parlamentinės programos. Pasak asamblėjos prezidento pirmininko, šis dokumentas prisidės prie konkretesnio parlamentų bendradarbiavimo.

KALENDORIUS

Gruodžio 6 d.: Šv. Mikalojus, vyskupas (IV amž.); Dausa, Tolutis, Vėtra. 1864 m. mirė Lietuvos istorikas Simanas Daukantas.

Gruodžio 7 d.: Šv. Ambraziejus, vyskupas, Bažnyčios mokytojas (gimė 339 m., mirė 397 m.); Jaunutis, Aras, Daugardas. 1927 m. mirė rašytoja Žemaitė – Julija Berniūševičiūtė-Zymantienė.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

MANO MOKYTOJAS

Mano pradžios mokykloje buvo paskelbtas nepaprastas įvykis. Tai buvo 1929 metais. Kaune rengiami mokyklų dalyvauja. Ir ne bet kur, bet Kaune, Valstybės teatre. Buvau porą kartų matęs šį puikų pastatą. Nes gi Žaliakalnis (Kauno priemiestis) anais laikais be automobilių buvo gana toli. Tad ne kasdien į miestą keliai. Prasidėjo labai stipri ruošė. Reikėjo paruošti chorą. Mano mokytojas Leonas Bulgaruskas

Leonas Bulgaruskas-Bulgaris.

(Bulgaris) tuojau ėmėsi darbo. Ir tas darbas buvo jam malonus, nes gero smuiku ir pats dainavo šaukliu chore. Nebeprisimenu, kaip buvo išrūšiuoti mūsų balsai, bet aš buvau „nurūšiuotas“. Man buvo gražiai, pedagogiškai pareikšta, kad mano balsas netinka ir savo „bliovimų“ galiu pagadinti visą chorą. Tiesą sakant, aš per daug nenusiminiau. Tuo laiku, kai mano draugai repetavo, aš buvau laisvas. O anuo laiku buvo labai malonu išsisukti iš bet kokių pamokų.

Bet kada atėjo valanda keliauti į teatrą, labai nuūūdau. Nepamatysiu tų iškilnių ir paslaptinų rūmų iš vidaus. Mano nosis ištyso ir nukabo labai žemai. Vros nenusikabindama iš savo įprastos vietos. Mokytojas, tai pastebėjęs, gal dėl mano liūdno nosies, o gal kitais pedagogiškais sumetimais, pareiškė, kad ir aš galiu kartu keliauti. Tik į sceną neleis. Dar šiandien jaučiu tą džiugesį ir tų būsimų nuotykių lūkestį.

Apiprausti ir gražiai aprenkti, gal ne pagal paskutinę madą, atkeliavome į miestą. Man buvo galima palikti koridoriuje ir paskirta vieta pačioje juostoje. Ir koks tai buvo nuostabus pastatas. Pasiklydau jo koridoriuose ir vos radau savo vietą. O tų aukštų, man atrodė, koks desėtkas, o buvo tik trys. Begalė balkonų. Šviesos mirguliuoja. Paslaptinis uždanga dengia sceną nuo žiūrovų. Ir koks didelis, koks didelis! Po daugelio metų teko buvoti Civic Opera, Čikagoje, scenoje. Ar tik į tą sceną nesutiltų visas Kauno teatras. Bet tuo laiku mūsų teatras buvo didžiulis. Nebeat-simenu ar mano mokyklos (Jono Basanavičiaus) choras laimėjo ar ne, bet teatrą dar ir šiandien matau.

Ir taip likimas lėmė, kad vėliau dirbau dekoracijų studijoje Kauno valstybės teatre. Vėliau dekoravau Marijampolės teatro sceną. Ir negalėčiau tvirtinti, bet įtariu, kad tas apsilankymas teatre mane pastūmė į teatrinę veiklą. O jeigu mano mokytojas būtų manęs nepaėmęs į teatrą, gal mano gyvenimas būtų pasisukęs kita kryptimi. O kubilant

apie gyvenimą. Vėliau net tapau garsaus skautų „Tauro ragų“ orkestro dirigentu ir išdrįsau rodyti savo vokalius sugebėjimus scenoje. Gal vis tai mano mokytojo nuopelnas. Ir ką jis pasakytų, jei galėtų mane pamatyti ir išgirsti? Bijau, kad jis pagaltvotų: „O vis dėlto buvau teisus neleidamas jo dainuoti chore“. Žinau, kad jis taip pagaltvotų, bet nesakytų, nes jis buvo mano geras mokytojas. Nebėra mano mokytojo, su kuriuos vėliau susitikdavau ir kalbėdavau kaip lygus su lygiu, bet pagarbą jaučiu ir šiandien.

Detroito kai kurie jį laikė keistuoliu. Mat jis išliko mokytoju ir visiems aiškino, kad Lietuva tikrai taps nepriklausoma ir labai greit. Niekas tuo netikėjo. Visi buvo pametę viltį, kad kada nors galės sugrįžti į nepriklausomą Lietuvą. O jis tvirtai tikėjo. Kaip gaila, kad jam neteko išgyventi nepriklausomos Lietuvos džiaugsmo.

P.S. Mano mokytojas Leonas Bulgaris (Bulgaruskas), apart kimšimo mums į galvas programinių mokslų, taip pat buvo užimtas ir „pašaliniais“ reikalais. Įsteigė mokytojų kooperatyvą „Žalgiris“, kurį tvarkėme mes – jauni finansistai. Labai skatinio laikraštėlio „Mėnesinis“ leidimą. Parengė sportininkus sporto varžyboms. Net bandė mus, vyrus, įtraukti į mergaičių šokamus ratelius, bet tai jam nepavyko. Mes buvome vyrai! Ką čia prasidėsio su mergiškais rateliais. Jis net domėjosi mano pašto ženklų rinkiniu ir jį papildė. Ar yra tokių mokytojų šiandien?

Bet apie tai kitą kartą.

vs Vladas Vijeikis

ČIKAGOS JŪRŲ SKAUTIJOS KŪČIOS

Jūrų skautijos tradicinė kūčių sueiga, ruošiamą „Nerijos“ tuntu, vyks penktadienį, gruodžio 8 d., Lietuvių centre, Lemonte. Pradžia 7 val. vak. Kviečiami visi jūrų skautai ir skautės, jų šeimos, rėmėjai, o taip pat ir kiti broliai ir sesės. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti „Nerijos“ tuntininkei jė Vijai Paulienei, tel. 708-584-5527. Išlaidų padengimui bus prašomos aukos: nuo vieno asmens 5 dol., nuo šeimos – 15 dol. Bus įdomi skautiška kalėdinė programa, šventiška nuotaika pabendraivoms dalinantis kalėdaičiu (plotkele), gardžiuojantis tradiciniais kūčių valgiais. Programoje pasirodys muzikalieji sesė Lina Viržintaitė ir brolis Andrius Utz. Jie praves ir bendrą visų giedojimą. Po ilgesnės pertraukos mūsų tarpe vėl dalyvaus ir savo išpūdziais pasidalins Anglijoje studijavusi Rhodos prestižinės stipendijos stipendininkė gintarė dr. Viva Bartkutė. Visi dalyvaukime šventiška pasipuošę ir neužmirškime atnešti kalėdinės dovanėlės mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje. Kalėdiškai supuokotas dovanėles (iki 10 dol. vertės) prašoma pažymėti kam skiriamos – ūdrytei/bebriui, jūrų jaunei/jauniui, jūrų skautei/skautei. Visi kviečiami ir laukiami.

„Nerijos“ tunto sesės

„Sietuvos“ draugovės sesės spalio 27 d. dalyvavusios naujos narės Živilės Kacilauskaitės (II eil. penkta iš kairės) vyr. skautės įžodyje. „Sietuvos“ draugovė šį sekmadienį, gruodžio 10 d. šventia savo veiklos 5 metų sukaktį.

OI ŽIBA ŽIBURĖLIS...

Rudeniu auksinant lapus, tylių spalio 27 d. vakarą, „Sietuvos“ draugovė, susirinkusi sesės Baniutės Kronienės sodyboje, pergyveno džiaugsmo šventę. Prie susikurto lauko visų sietuvių širdys plakė ateinančio žiburėlio laukimu. Staiga jis pasirodė lėtai artėdamas, o mes jį pasitikom subtiliai liaudies daina „Oi žiba žiburėlis...“ I mūsų ratelį įžengė jauna... Sesė Živilė Kacilauskaitė nešina žvakelę. Ją lydėjo sesė Vilija Kerelytė, Živilė paruošusi vyr. skautės įžodžius. Sesė Živilė pasitiko sesės Sofija Jelionienė, sveikindama: „... mes laukiame Tavęs, kad su atsineštąja liepsnele – gabija, įsijungtum ir bendrą mūsų draugovės židinį“.

Po to buvo įžodis, kurį su dideliu įsijautimu ir meile pravedė sesė Sofija, ne vienai iš mūsų sesimių, kažkada duotą tą šventą priešais. Pabučiavusi dar iš Lietuvos atvežta vėliava, sesė Živilė įsijungė į vyr. skautių eiles. Jai kaklaraištį užrišo „Sietuvos“ d-vės steigėja ir globėja sesė Jolanda Kerelienė. Gerojo darbelio mazgelį – sesė Vilija Kerelytė, o tėvynės meilės – sesė Janina

Mozoliauskienė, įjungusi Živilę į mūsų draugovę. Sesė Sofija prisegė skautišką rūtėlę, kuri primintų, kad skautės darbas Dievui, Tėvynei ir Artimui būtų ir jos gyvenimo kelrodžiu. Sujaudinta momento iškilmingumu vyr. skautė Živilė dėkojo už seserišką priėmimą į savo tarpą, už simbolines dovanėles: žaliuojančią rūtą, Baltijos smėlį, Kaučio ženklelį, primenantį jai gimtinę. Pasveikinta, apdovanota gėlėmis, apdainuota dainomis sesė Živilė, mūsų naujai susipindęs žiburėlis, tapo vyresne skaute Lietuvių Skautių Seserijoje.

Užsklandai šios ypatingos šventės, sesė Sofija perdavė buvusios vyr. skautininkės, poetės J. Auštaitytės-Vaičiūnienės eilėraščio posmelį skirtą vyr. skautėi-vaidei:

Sužibus žygaigždei danguje vakarei
Susimąstyk, pagaltvok, nurimk.
Ir patikėki viską Dievo valiai –
Draugovę, skiltį, viską kas yra aplink.
Sesė Danutė B.

„AŽUOLO“ MOKYKLOS ŽINIŲ PRITAIKYMAS VIENETO VEIKLOJE

Šiais metais aš vykdžiau „Perkūno“ draugovės draugininko pavadojuoto pareigas. Per tuos devynius mėnesius pritaikiau daug, ką išmokau „Ažuolo“ vadovų mokykloje, pradedant atidarymu ir rukuote. Iš pradžių buvo trupuči sunku, bet, metams išsibėgėjus, visas pradėjo gerai sektis. Buvo lengviau praversti uždavinius ir žaidimus naudojantis žiniomis, kurias išmokau stovyklaudamas „Gintaro“ „Ažuolo“ mokykloje. Aš leidau skautams patiems daugiausia dirbti, padėdamas kada jiems reikėjo pagalbos. Jiems buvo leista turėti daugiau laisvės ir atlikti uždavinius savarankiškai. Taip buvo mums leidžiama daryti „Ažuolo“ mokykloje. Broliams tos sueigos patiko, nes jie jautėsi, kad mes jais pasitikim. Aš išmokau, kad turėdamas daugiau laisvės dirbti, kartais net geriau atlieki darbą, negu kai būni prižiūrimas ir kas sekundę gaudamas nurodymus. Yra lengviau tik duoti pavyzdžius (kaip mums buvo duota „Ažuolo“ vadovų stovykloje. Tai dažnai stengėms įgyvendinti per šiuos skautiškos veiklos metus. Beveik kiekvienos sueigos metu vienas draugovės prityręs skautas turėjo progą praversti uždavinį arba tam, bet tai šiame nebuvo daug, bet tai skautai beveik viską patys darė. Jiems buvo išaiškinta kas turi būti atlikta iškyloje. Jie patys turėjo sudėti, suplanuoti ir paruošti viską. Jų paklaustas, kaip atlikti uždavinį, aš atsakiau: „Kaip, tu žinai?“ „Ažuolo“ mokyklo-

je tikrai nesupratau kodėl vadovas taip atsakytų skautui, bet pabaigęs stovyklavimą labai, aš supratau, kad tai yra labai geras atsakymas. „Ažuolo“ mokykloje igytomis žiniomis besinaudojant, skautams buvo daug įdomiau, o vadovams buvo žymiai lengviau. Maždaug viskas, ką išmokome „Ažuolo“ vadovų mokykloje, buvo panaudota sueigose ir iškylose. Šios žinios man labai padėjo vadovauti per šiuos metus. Aš manau, kad jos man ir ateityje padės stovyklose ir sueigose.

v.sl. Rimas Gecevičius

KALĖDINĖ SUEIGA

„Aušros Vartų“/„Kernavės“ tunto sekmadienį, gruodžio 10 d., vyks Lietuvių centre, Lemonte. Sueiga prasidės 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje. Po Mišių sueiga su vaisėmis vyks apatinėje PLC salėje. Visos sesės dalyvauja uniformuotos. Kviečiame visus tėvelius, senelius, šeimų narius ir tuntu rėmėjus kartu su sesėmis pabendrauti kalėdinėje nuotaikoje. Visus kviečia

Sesės ir tuntu vadovybė

PASKUBĖKITE!

Dar neužsisakysite, netrukus iš spaudos išsiesiančios „Lietuviškoji skautybė“ knygos, raginami tai nedelsiant padaryti. Užsakymai siunčiami: Kostas Nenortas, 44 Alban Street, Dorchester, MA 02124, U.S.A.

ŽINIOS IŠ TORONTO

Skautiškos veiklos planai
Lapkričio 14 d. „Rambyno“ ir „Šatrijos“ tuntu vadovų, vių posėdyje peržiūrėtas darbo planas, tęsiama registracija.
Skautiškos Kūčios ruošiamos gruodžio 17 d. Priskikėlimo parapijos didžiojoje salėje. Tuntininkai prašo atnešti dėžutes maisto – alkaniesiems.
Žiemos iškylos vyks sausio 26-27 d.
Gruodžio 23 d. vyr. skautės, sk. vyčiai, jūros budžiai ir gintarės organizuoja kalėdą. Bus aplankomi ir „Vilniaus“ rūmų gyventojai.

Apie rašinių konkursą ir knygos „Lietuviškoji skautybė“ pranešimą padarė v.s. F. Moccus.
Numatomi žiemos metu 2-jų dienų skiltininkų kursai. Juos praversti bus kviečiami LSS instruktoriai ir Čikagos.

Paskirstytas VI. Slizienės palikimas

Gautas a.a. VI. Slizienės 10,000 dol. palikimas, posėdyje dalyvaujant v.s. V. Skriniskui, „Rambyno“ tuntininkui s. M. Rusinui, „Romuvos“ valdybos pirm. j. psl. R. Sriubiškiui ir tuntu tėvų k-to pirm. ps. O. Narušienei, paskirstytas taip: 250 dol. – velionės įamžinimui, knygai „Lietuviškoji skautija“, po 1,000 dol. „Rambyno“ ir „Šatrijos“ tuntu veiklai ir likutis 7,750 dol. „Romuvos“ didžiojo palato stogui.

A.a. Aljo Jagėlos dovana

A.a. Aljo Jagėlos skautų rėmėjo, jau neturime, tačiau „Rambyno“ tuntas jį prisimena ir lieka dėkingas už paaukotą palipinę.

Išlydėtas į amžinuosius namus

Lapkričio 23 d. į amžinuosius namus palydėtas a.a. Stasys Dabkus, didelis skautų, foto-rėmėjas ir nepamainomas fotografas. Jis lankydavosi tuntu sueigose, stovyklose, savo foto aparatą įamžindavo ne tik skautišką, bet ir kitų organizacijų veiklai bei įvairius renginius. Pastaraisiais metais pablogėjęs sveikatai, beveik negalėdamas vaikščioti, savo namuose pasitenkino spauda, kurią mlyėjo ir rėmė.

Eidamas 79-sius metus, spaudžiamas netikėtų rūpesčių, lapkričio 21 d. baigė šios žemės kelionę. Laidotuvių namuose po maldų atsisveikinimo žodį tarė v.s. D. Kernė, o rytojau dieną po gedulingų Mišių iš Priskikėlimo šventovės palydėtas j. šv. Jono lietuvių kapines. Prie kapo atsisveikinimo žodį tarė p. Kukšienė ir dr. R. Matzeikaitė, primindama, kad jo fotografijos, dovanotos muziejui, visuomet bus velionio atminimas. Ragindama „Marija, Marija“.

Ilsekis ramybėje, mielas rėmėjau, toli nuo tėvynės.

M.

„Tėviškės žiburiai“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuočiame. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	¼ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$45.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:	\$110.00	\$60.00	\$40.00
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiao savo nuožiūra. Neusinaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

„SIETUVOS“ PENKMEČIO ŠVENTĖ

„Sietuvos“ skautininkai ir vyr. skautių draugovė jau šventčia savo veiklos penkmetį. Šį sekmadienį, gruodžio 10 d., visos sesės (uniformuotos) renkasi į 11 val. ryto šv. Mišias Palaiminto Jurgio Matulaičio misijoje. Po Mišių bus pietūs Lietuvių centro Lemonte „Bočių“ menėje. Visos sesės prašomos atnešti negendančio maisto krepšeliui vargstančiai šeimai.

KVIEČIAME ARBATĖLĖN

Čikagos akademikių skautių draugovė kviečia visas kolegijas ar universitetus pradėjusias lankyti seses (vyr. skautes, gintares, prityrusias skautes ir jūrų skautes) atsilankyti į Čikagos akademikių skautių draugovės tradicinę arbatėlę, kurioje galėsite susipažinti su akademikių skautių veikla. Arbatėlė sekmadienį, gruodžio 17 d., 2 val. p.p. vyks pas fil. Gaile Butts, 15705 So. Peggy Ln. #7, Oak Forest, IL 60452. Tel. (708) 687-1997. Norinčios daugiau informacijos, prašomos kreiptis į ASD pirmininkę t.n. Vilija Meilytė, tel. 708-532-3822.

Dr. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-8989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val pagal susitarimą

Tel. kabineto tel: (708)652-4159
DR. P. KISELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KRISLIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė – Vidaus ligos
7722 S. Archer, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkt. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Prima „Medicare Assignment“.
Sumokama po vizito.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
I mylia i vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-778-2880
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai:
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOMA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

PLB: PRIGIMTIS, VEIKLA, ATEITIS

Pasaulyje turbūt nėra nė vienos tautos, kurios visi nariai gyventų kartu, savoje valstybėje, arba bent jų bendrame etnografiniame plote. Ir lietuvių tauta nėra tos taisyklės išimtis. Carų Rusijos okupacija, užsitęsusi daugiau kaip šimtmetį, jos puoselėjama baudžiava, spaudos draudimas, karinė prievolė, visai tai priespaudai pasipriešinimo, ypač sukilimų pasekmės, ir pagaliau paprasčiausias noras ieškoti geresnių gyvenimo sąlygų privertė tūkstančius lietuvių bėgti iš Lietuvos ir Rusiją, Latviją, Vokietiją, Angliją, ir daugiausia — į tolimąją Ameriką (JAV) ir Kanadą.

Atsietus Lietuvos valstybei po I pasaulinio karo, emigracija gerokai sumažėjo. Dauguma žmonių tikėjo į gražią Lietuvos ateitį, kad naujos valstybės ekonominiai sunkumai bus nugalėti. Tačiau tas greit nevyko ir gyvenimas staigiai negerėjo, todėl daug lietuvių vėl paliko savo kraštą. Kai kuriems išvykti gal padėjo ir bolševikų skleidžiami gandai bei įtikinėjimai, kad Lietuvos valstybė ilgai neišsilaikys, kad gyvenimas blogės ir netrukus busias karas. Daug paveikė ir Pietų Amerikos, ypač Brazilijos, agentų vilionės bei pažadai gero uždario kavos plantacijose, skerdyklose ir šiaip fabrikuose. Pamatę tą žadėtą „rojų“, daugelis norėjo grįžti Lietuvon, bet, neturėdami lėšų kelionėn atgal, turėjo likti Pietų Amerikoje.

Svetimoje aplinkoje atsiradę lietuviai pasijuto vieniši, nepripažinti kitataučių gyvenimo, papročiu, kultūros, dargi nemokėdami kalbos ir negalėdami visa tai suvokti, glaudėsi prie vienas kito, būrėsi į telkinius, įsteigė parapijas, draugijas, klubus, meno vienetus, choros. Labiau prasivienė žmonės, suprato tautos išlikimo reikalą, pradėjo leisti biuletenius, laikraščius, žurnalus, kurti vaidinimų grupes ir t.t. Taip išsivystė gan jėgri lietuviška-tautiška kultūrinė veikla, kuriai labai daug padėjo ir lietuviškos parapijos.

Tačiau ta veikla vyko spontaniškai, pagal kiekvienos grupės, o dažnai ir net kiekvieno įtakingesnio asmens galvoseną, jo lietuviškos veiklos siekią supratimą. Kokio bendro lietuvių tautai vyriausio ar reikalingiausio tikslo nebuvo. Žodžiu, daugiau ar mažiau kiekvienas dirbo atskirai, pagal savitą reikalą supratimą. Tokia veikla, nesant geresnės, irgi daug gero lietuviams padarė, tačiau kai kur ji buvo tik savųjų užsiėmimas, ir bendrai lietuvių tautos siekiui mažai padėjo. Lietuvių užsienyje sparčiai nyko, vyko masinis nutautimas.

ALEKSAS VITKUS

Nepriklausomos Lietuvos vadovai tai pastebėjo, suprato. Jie jautė, kad užsienio lietuvių veiklą telkti vienam tikslui, kuris ir tada jau buvo supratas kaip lietuvių išlikimas, reikėtų ir vienos, visus jungiančios, organizacijos, ir jos veiklą koordinuojančios bendros vadovybės. Bet jie taip pat matė, kad užsienyje gyvenantys lietuviai dėl daugybės priežasčių to padaryti neįstengs. Čia jau reikėjo pagalbos iš Lietuvos. Ji ir atsirado. Tokia mintis vystėsi ir valdžios sluoksniuose, ir taip pat tarp daugiau ryšius palaikančių bei užsienio lietuvių gyvenimą pažįstančių Lietuvos kultūrininkų. Tokio samprotavimo pasekmė — lietuvių išlikimo svarbą supratusi ir tuo susirūpinusi ir buvo adv. Skipio pástangomis Lietuvoje įkurta Draugija Užsienio Lietuviams Remti (1932), kuri veikė iki Lietuvos nepriklausomybės praradimo (1940). Ši draugija rūpinosi užsienio lietuvių veiklos koordinavimu, švietimu, mokyklų steigimu, lietuviška mokykla. Stengėsi pagyventi ryšį tarp krašto ir jo išievių, rengė ekskursijas, o 1935 — net didžiulį pasisiekimo pirmąjį pasaulio lietuvių kongresą Kaune. Jame ir buvo įvykiyta Lietuvoje seniai puoselėjama visų užsienio lietuvių jungtis. Vienas iš kongreso nutarimų buvo steigti Pasaulio Lietuvių Sąjungą (juk tai galėjo tapti ir mūsų dabartinės PLB pirmtake!), kuriai buvo laukta pritarimo iš tuometinės Lietuvos vyriausybės. Deja, min. pirmininkas Juozas Tūbelis nepadarė tam jokio pritarimo. Gal todėl, kad daugiau ar mažiau autokratiškai tuometinei Lietuvos valdžiai nelabai tiko didžiulės ir būsimos įtakingos sąjungos ryškus demokratiškas nusiteikimas ir kad kaip tik tuo pačiu laiku vykęs, Lietuvos valdžiai erzinantis, Suvalkijos ūkininkų bruzdėjimas.

Kongresas betgi labai paskatino užsienio lietuvius bendrauti su Lietuvos lietuviais. Tik prisiminkime po Berlyno olimpiados į Lietuvą atvykusį Lubiną ir kitus krepšininkus, kurių pagalba Lietuva laimėjo Europos krepšinio pirmenybes 1937 ir 1939 metais, garsųjį Kazio Steponavičiaus vadovaujamą, Čikagos lietuvių chorą „Pirmyn“, Lietuvoje viešėjusį visą mėnesį, ir pagaliau — 1938 metais Kaune įvykusią viso pasaulio lietuvių tautinę olimpiadą.

Tomis visomis pastangomis užmezgta ir besivystanti graudai ir vaisingas išievių bendradarbiavimas su senąja tėvyne staiga baigėsi, prasidėjus II pas. karui ir Sovietų Sąjungai

okupavus Lietuvą. Nors bendradarbiavimas nutrūko, bet, gal ir to prasidėjusio naujo bendradarbiavimo įdiegtas, Amerikos lietuvių rūpestis savo tėvynės likimu ne tik nedingo, bet dar labiau sustiprėjo. Dar tą pačią dieną, 1940 metų birželio 15 d. Leonardas Šimutis sušaukė lietuvių veikėjų pasitarimą o dėl to netrukus susilūre Lietuvos Gelbėti taryba (LGT). Tos tarybos rūpesčiu buvo gautas Baltuose rūmose priėmimas (1940.10.15), kur prez. F. D. Roosevelt pasakė tuos pranašingus žodžius: „...pasakyta, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Klaidinga taip teigti. Lietuva nepriklausomybę neprarado — Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai pertraukta. Ateis laikas, ir Lietuva vėl bus laisva“. 1941 m. gegužės 15 d. Čikagoje vienbalsiai nutarta Lietuvai Gelbėti tarybą pavadinti Amerikos Lietuvių taryba (ALT), kurios nuopelnus dėl Lietuvos nepriklausomybės per šį laiką eilė metų lietuvių tauta visuomet su dėkingumu prisiminė. Tai buvo, jau nors ir ne visų užsienio lietuvių, bet bent JAV lietuvių politinės jungties bendro darbo pasekmė.

Karas vis dar tęsėsi, o su juo kartu ir Lietuvos okupacija. Lietuvoje organizavosi pasipriešinimas, sielkamas atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Iš pradžių kūrėsi nedideli jungtiniai politinių grupuočių pagrindai ir veikė kiekvienas atskirai. Tų susigrupavimų vadovai jautė tokios veiklos spragas, nepaveikumą, ir galvojo, kad pasipriešinimas galės pasiekti savo tikslo, t.y. atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, tik visos Lietuvos jungtinėmis pastangomis. Bendru nutarimu buvo sudaryta pagrindinė politinė vadovybė — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas, sutrumpintai VLIK. Ši vadovybė taip, kaip ir visa Lietuva, tikėjosi, kad karas pasibaigs Vakarų demokratijų pergale, jos supras lietuvių siekius ir sudarys sąlygas kovojančiai Lietuvai atkurti nepriklausomą valstybę. Traukdamiesi iš Lietuvos, mes visi šventai, nors ir naiviai tikėjome, kad traukiamės pusmečiui, metams, ne ilgiau. Tačiau taip neįvyko.

Rudąją okupaciją pakeitė raudonoji ir tūkstančiai lietuvių, gelbėdami savo gynybę, pasitraukė į Vakarų. Čia atsirado (vienai nacių areštuoti ir išvežti į kalmėtas, kiti patys pasitraukė) ir dauguma VLIKo narių. 1945 metų pavasarį, karui pasibaigus, vis dar nekantraudami laukėme garsiosios Atlantų Chartos įgyvendinimo, taigi Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo. Laukė jos ir

Lietuvoje pasilikę žmonės. Dėl to tauriausi jos sūnūs ėjo į miškus priešintis partizaniniu būdu. Žinios pasiekė ir mus, pasitraukusius į karo sugriautą Vokietiją. Rūpinomės kovojančiai Lietuvai padėti. Iš Vokietijoje atsiradusių — pasitraukusių, iš vokiečių kalėjimų išėjusių, Lietuvoje sudaryto VLIKo narių buvo iš naujo atkurtas VLIKas. Tačiau greitai susivokta, kad nei Lietuvos nepriklausomybės, taigi nei greito užsienyje teks ilgiau užsibūti. Parūpo mūsų pačių likimas. Niekažd neatsidėdamai savo tikslu siekti Lietuvai nepriklausomybės ir dėl jos dirbti, rūpinomės ir tautos gynybės išlaikymu, ypač žinodami apie dideli nutautimą šimtų tūkstančių, jau anksčiau iš tėvynės išvykusių ir užjūrio kraštuose, apsigyvenusių lietuvių.

Atsikūrus VLIKas užsimeinėjo politiniais Lietuvos laisvinimo reikalais, tačiau rūpestis savo tautine gyvybe vėl kilo iš visuomenės. Nors ir, sunkiomis, šiomis tokiomis karą pabėgėliais besirūpinančių organizacijų sudarytomis sąlygomis, naujieji išieviai pradėjo rūpintis savo jaunimo lietuvišku švietimu, auklėjimu, taip pat ir tautos gynybės palaikantį kultūrinę veiklą. Viskas irgi padrikai, atskiriomis grupėmis, atskiruose telkiniuose, darbingesniu žmonių pastangomis. Žymesnieji vadovaujantys asmenys, matydami tokią padriką veiklą, vėl susirūpino jos koordinavimu, darbo bendrinimu, didesniu jo poveikumu. Todėl tais visais tautinės gynybės palaikymo reikalais rūpintis, bendromis kultūrininkų, švietėjų ir politinių darbą dirbančių VLIKo pastangomis, 1946 m. kovo mėnesį Hanau stovykloje, Vokietijoje buvo sušauktas suvažiavimas ir įsteigta visus iš Lietuvos išvytus žmones jungianti Lietuvių tautinė Bendruomenė. Ji Vokietijos stovyklų metais rūpinosi lietuviškų mokyklų trenirinių vaikams, kultūrinio gyvenimo, šių sričių veiklos koordinavimu, ir taip pat visais būdais rėmė Lietuvos laisvinimo pastangas. To veikimo pasekmėmis galime tik pasidžiaugti: 1947/48 mokslo metais veikė 76 vaikų darželiai, 88 pradžios mokyklos, 40 gimnazijų ir keliolika specialių mokyklų.

Netrukus pasidarė visiškai aišku, kad komunistinės-sovietinės okupacijos iš Lietuvos išvytiems lietuviams teks ilgiau užsibūti užsieniuose, net ir išvykti į tolimesnius užjūrio kraštus, pradėti ten naują gyvenimą, bet taip pat tęsti ir Lietuvos laisvinimą ir tautos gynybę palaikantį darbą. Tačiau taip pat buvo aišku, kad tai bus galima atlikti paveikiai tik visiems lietuviams, ir naujims

paskutinio karo iš tėvynės išvytiems, ir jau seniai užjūriuose gyvenantiems, susitelkus į vieną bendrą junginį. Taip VLIKo sudaryta šiems klausimams nagrinėti speciali komisija surašė ir 1949 m. birželio 14 d. prisimindama žiaurį Lietuvos gyventojų trėmimų metines, paskelbė Lietuvos Chartą, įsteigdama Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Tai skelbiama pačiam pirmame jos skirsnyje: „Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieną Pasaulio Lietuvių Bendruomenę“. Tą pačią dieną paskelbti, PLB santarkos nuostatai aptarė visą šios visų lietuvių jungties organizavimo būdą, pagal kurį atskiros bendruomenės galėjo kurtis visuose laisvojo pasaulio kraštuose, kur tik buvo lietuvių.

Tuo principu vadovaujantis, netrukus susikūrė lietuvių bendruomenės Vokietijoje, Austrijoje, Švedijoje, Kanadoje, Naujoje Zelandijoje, Australijoje ir kitur. Amerikos lietuvių, turėję jau savo pačių savaimingas organizacijas, šią bendrą PLB idėją priėmė tik palaipsniui. ALTas į šį „dipukų“ bandymą žiūrėjo su nepaslepamu įtarimu, ir buvo nemekas kliuvinyvis JAV lietuvių bendruomenėi įsilipti net iki dabartinių laikų. Nepaisant tam tikros trinties, 1952 metais susikūrė JAV Lietuvių Bendruomenė, kuri savo įstatuose pripažino esanti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dalis. Sudaryta PLB konstitucija pripažįsta kiekvieno krašto lietuvių bendruomenės teisę tvarkytis autonomiškai, prisiderinant prie PLB konstitucijos. Pirmasis PLB seimas, kaip vyriausias Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organas, susirinkęs New Yorko 1958 metais priėmė PLB konstituciją ir išrinko pirmąją valdybą Kanadoje. Pirmuoju pirmininku išrinktas Jonas Matulionis. Šalia kultūrinės veiklos ir švietimo PLB konstitucija taip pat aiškiai pabrėžė, kad seimas turėtų rūpintis bendruomenės aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvinimo darbe.“

PLB valdybai konstitucija numato tokius uždavinius: derinti, skatinti bei plėsti atskirų kraštų LB veiklą, vykdyti PLB seimo nutarimus, bei derinti švietimo, tautinės kultūros, socialinę, šalpos, ekonominę ir politinę veiklą. Kaip matome, konstitucijoje „politinė veikla“ primygtinai minima ir visos PLB valdybos tai ne tik suprato, bet ir aktyviai politinėje veikloje dirbo. Ne mažinant ALTo ir VLIKo pastangų ir nuopelnų Lietuvos laisvinimo darbe, vis dėlto reikia pripažinti, kad prie to darbo labai apčiuopiamai prisidėjo ir PLB. Štai 1974 m. Australijos vyriausybė buvo nu-

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Čečėnija, Gudija, Lietuva

Tikriausias valstybės demokratiškumo žymuo yra rinkimai, kai gyventojai savo balsu laisvanoriškai atiduoda už jų nuomonę, tinkamiausią kandidatą, tuo pareikšdami jam pasitikėjimą ir suteikdami teisę kalbėti balsuotojų vardu. Jei kraštas okupuotas ir jame mašosi svetima kariuomenė, jokie, okupanto pastangomis surežisuoti, rinkimai negali būti ir nėra teisėti, nepaisant gražių pažadų ar suktų užuominų, kad balsavimai vyksta tautos valia. Dar daug lietuvių prisimena „tautos valia“ vykdytus rinkimus 1940 m., kai Raudonosios armijos priežiūroje Lietuva „savanoriškai“ pasiprašė būti įjungiamą į Sovietų Sąjungą...

Grudžio 17 d. panašius likimus siūlomas Čečėnijai, tebekraujuojančiai, net metams praėjus nuo karinių smurto veiksmų, kurių metu rusams pavyko pavergti didžiąją valstybės dalį, bet čečėnai ir toliau liko nenugalėti. Iš tikrųjų Rusijos karas su Čečėnija tęsiasi apie 250 metų, prasidėjęs carų imperijos laikais ir nepasibaigęs net trijų palyubomis, pasirašytomis šimtmet. Tačiau rusai tikisi pasiekti apgaule, ko nepasiekė jėga: jei grudžio 17 d. čečėnai išsirinks naują vyriausybę ir atstovą į Dūmą, Čečėnija taps Rusijos dalis. Rinkimų tikslas taip pat yra supriešinti čečėnus, sukelti neramumus krašto viduje. Kremliaus remiama, dabartinė vyriausybė dėl to skuba atlikti rinkimus, nors balsavimo laikas dar nėra pribrėndęs. Sukilėlių vadai gyventojus ragina nebalsuoti. Tikimasi aštrių išpuolių prieš išdrįsusius pasirodyti rinkimų būstinėse. Balsavimų tikslumas labai abejotinas, juo labiau, kad rinkimai nevyks pagal tarptautines taisykles, jų nestebės užsienio žmonės, nes neįmanoma užtikrinti stebėtojų saugumo. Vadnaisi, kaip ir sovietiniais laikais bet kurioje okupuotoje valstybėje, rinkimai bus dar vienas, Maskvos režisuotas, faršas.

Balsavimai Čečėnijoje ir Dūmos rinkimai Rusijoje, bus atidžiai stebimi Vakarų pasaulyje, o taip pat Lietuvoje, kuri stovi ant panašaus įvykio slenksčio. Tačiau Lietuvai dar svarbiau politiniai įvykiai Gudijoje, kurios sienos remiasi į jos teritoriją rytuose. Dešimt milijonų gudų niekaip negalėjo atsilaiduoti nuo „motulės Rusijos“ prijuosčių raščių ir troškė grįžti į jos glėbį. Gudija, ne kaip jos kaimyninės valstybės,

niekuomet pati nesiekė nepriklausomybės, bet buvo daugiau ar mažiau priversta atsistoti ant savų pamatų, kai Sovietų Sąjunga suiro. Nuo to laiko valstybinis gyvenimas tarytum apmirė: ekonomija įstrigusi biurokratijos liūne, privatizacija beveik neegzistuoja, o gyventojų simpatijos nukreiptos į Maskvą. Beveik atrodė, kad gudai yra praradę savo etninę tapatybę ir net nesistengia jos ieškoti. Tuo pasimetimu naudojasi pernai išrinktas prezidentas Aleksandras Lukašenko, kietai suspaudęs valdžią savo saujoje ir dėdamas daug pastangų dar labiau savo poziciją sustiprinti. Tai jam beveik pavyko š.m. gegužės mėnesį, kai apatiški gyventojai ignoravo paskelbtus rinkimus ir vos įstengė užpildyti pusę iš 260 vietų parlamente. Prez. Lukašenko tikėjosi, kad tai pasikartos ir praėjusią savaitę vykusiuose rinkimuose, kai balsuotojai turėjo išrinkti 141 parlamentarą iš 900 kandidatų: buvo ruošiamasi remtis įstatymu, kad balsavimo vietose pasirodys mažiau kaip 50 proc. balsuotojų, rinkimai bus paskelbti negaliojančiais. Tuomet pagrindinės valdžios galios būtų pasilikusios prezidento žinioje. Deja, Lukašenko lūkesčiai, atrodė, neišsipildė, nes balsuotojai šįkart parodė daugiau pilietinio susipratimo ir daugiau rinkosi balsuoti: išrinkta 20 atstovų į parlamentą, o už 119 bus perbalsuota grudžio 10 d.

Gudija šiuo metu Lietuvoje vadinama Baltarusija ir kai kuriems užsienio lietuviams šis vardas „kvepia“ sovietišku. Tačiau Baltarusija — arba Baltarusija, jeigu žodį sulietuviname, žinoma nuo XIV šimt., nors gudų vardas lietuviams pažįstamas nuo maždaug II šimt., taigi žymiai seniau. Iš Lietuvos istorijos taplų taip pat pažįstame Minską, Smolenską, Polocką, Vitebską... Net prieš XIII šimt. gudų kunigaikštystės siejamos su Lietuvos valdovais. Nuo XVII šimt. Gudijos istorijoje pradėjo reikštis Maskva. Nors po I pas. karo Gudija, kaip ir jos kaimynės, paskelbė nepriklausomybę (1918.04.25), tačiau vos po metų (1919.02.04) įsijungė į Sovietų Sąjungą. Suprantama, kad šilti santykiai tarp Lietuvos ir Gudijos neegzistavo, juo labiau, kad vyko nuolatiniai nesutarimai, gudams savinantis lietuvių žemes. Ir dabar Gudijos nenoras atsikratyti sovietinio palikimo kelia rūpestį vėl turėti stiprią Rusijos įtaką Lietuvos pasienyje.

PASKUTINIO KARIŪNO

ODISĖJA

JUOZAS KLIMAS

33

Viename kolchoze radom senelį. Klausiu, kur yra visi žmonės. Jis sako, kad mūsiškiai visus išvarė į mišką. „O aš, sako, per senas. Vis tiek reikia mirti, tai pasislėpiau ir pasilikau“.

Kitą dieną vienam kolchoze pamatėm tris bėgančius vyrus. Vieni kariškų uniformoj. Buvo graži saulėta rudens diena. Rusiški sunkieji kulkosvaidžiai buvo ant paprastų vežimų. Dar buvo galima pasiekti kulkosvaidžio ūgnimi, ir kulkosvaidininkas, sustabdęs arklis, paleido keletą salvių per galvas, lyg nenorėdamas tokia gražią dieną ką nors iš šio pasaulio išskirti, o tie tuo tarpu pabėgo į mišką.

Apie penktą dieną nakčiai sustojom dideliame kolchoze. Žinoma, visi gyventojai buvo pabėgę. Apie vidurnaktį atsikrdo rusų lėktuvais ir iššovė raketa. Kareiviai irgi tyčiomis iššovė raketa, ir lėktuvus nusileido, manydamas, kad čia partizanai. Belipant lakūniui iš lėktuvo, paleido salvę iš automato ir lakūną nušovė.

Rytą pranešiau apie tą įvykį vokiečiams ir nueėjau pats pažiūrėti. Lakūnas kapitonas, bekrisdamas, užkliuvo su palaidine lėktuvo durų ir liko stovėti su palinkusiom kojom, su nusvirusia galva į šoną. Lyg ir gaila buvo,

kad žuvo po tokio pavojingo nusileidimo į kupstuotą pievą.

Vokiečio ryšio karininkas laktė per dieną po keletą kartų į kažkur stovintį vokiečių policijos pulką. Antrą dieną partizanai surengė pasalas tuo laiku, kai jis buvo anksčiau važiuojęs. Laimingai jis su šoferiu išliko gyvas — paršliaužė grioviu, praradė mašiną. Bet savo vardą tarp vokiečių visiškai sugadino.

Tada nusprendžiau padėti pagerinti. Užkalbinau sakydamas, kad tai įvykė dėl girtumo.

Paskutinė akcija

Apsistojom keliom dienom viename kaime ir gavom įsakymą išžvalgyti vietovę už 15 km. Bataliono vadas pasimė su savim mane. Šiam uždaviniui vykdyti išvyko 2 kuopos, o 3-ji pasilikto rezerve. Rusijos pakelės iš abipus kelio buvo apie 50 m iškirstos, nes, kaip teko nugarsti, ir Stalino laikais ten buvo partizanų. Toks pakelės iškirimas apsaugo nuo netikėto užpuolimo.

Sniego jau prisnigta beveik ligi kelių, ir šoniniai partulniai sunkiai per sniegą į priekį stumiamis. Juos teko nuimti ir tik priekiniu partulniu naudotis. Iki pietų vos tik 5 km pasistūmėjome. Vokiečiai bet kokioje akcijoje nedalyvaudavo: jie tik įsakydavo ir savo štabe sėdėdavo. Bataliono vadas keikiasi, bet vis tiek įsakymą vykdo. Aš nusprendžiau pabandyti tokią padėtį gelbėti, todėl ir sakau, kad čia tėra policininkų įsakymas, neturintis jokios karinės reikšmės. Fronte žvalgybai buvo naudojami lėktuvai, neiekuojant kareivių. Čia irgi tokiems

plotam žvalgyti policininkai gali pareikalauti lėktuvų, o kareivių nevalginti. Tai pasakė, pasiūliau grįžti atgal ir pranešti, jog išžvalgėm ir nieko neradom. Begrįžtant pradėjo temti, o iki bataliono stovėjimo vietos liko pora kilometrų. Šalia kelio buvo gilūs grioviai, vežimuose turėjom nemažai šieno. Primetėm šieno ir griovius, išsidėstė abiejose kelio pusėse, tai kai kurie ir nunsūdo, nors buvo šaltoka.

Švintant pajudėjom. Pranešėm vokiečiams, kad išžvalgėm ir nieko neradom. Tuo elgesiu pakėlėm kareivių ūpą, kai dėl to ožio incidento buvo susidariusi nekokia nuomonė.

Kuopų vadai partizaniniam karui sudarė veikimo sistemą. Apsistodavom atokiau nuo miškų kaimuose, kurie buvo tušti, išstatydavom partulnius, o iš pavojingusių vietų slapukus ir galėjom ramiai pailsėti bei miegoti.

Paskutinė žvalgyba

Po kelių dienų, po pietų bataliono vadas įsakė man išžvalgyti kaimus už upės. Vėl galvoju, kas jam ir galvą užėjo, nes fronte niekas karininko į žvalgybą nesuindžia, nes tik kad jų trūkty, bet karininką reikia saugoti, nes ji paruošti reikia daug laiko. Galvoju: nėra kvailių, kokį įsakymą davei, tai taip aš ir įvykdysiu — išėję kur nors pagulesim ir grįžus kokią nors sukurta istoriją pasakysiu, o jeigu nori, tai gali eiti pasitikrinti.

Šiam žygiui man priskyrė 2-sios kuopos j. pek. ir kareivių su lengvu kulkosvaidžiu, kuris buvo puikus vyras. Jo tėvus ir seseris išvežė į Sibirą, o jis, likęs vienas, norė-

damas rusams atsikeršyti, istojo į savisaugos dalinius.

Priėjom upę, kuri buvo maždaug kaip Neris prie Vilniaus. Per ją buvo tik iš rastų surištas lieptas ir labai lengvai galima buvo įkristi. Paklausiau, ar mano vyras moka plaukti. Abu buvo suvalkiečiai ir nė vienas nemokėjo. Tada sakau: sugulame, o po kokios valandos grįšime ir pranešime, kad nieko neradome.

Man skyrimas į žvalgybą nepatiko. Be to, buvo lapkričio vidury ir jau trečioji rusiškoji žiema kabojo ant nosies. Pradėjo kniesti įkyri mintis iš šio pragaro išsikrapštyti.

Fronte tik dalį algų išmokėdavo, didžioji dalis eidavo šeimai ar tėvams, jeigu jiems buvo reikalinga pagalba, o dalį dėdavo į taupomąją kasą. Aš savo algą buvau užrašęs tėvams. Kai mane perkėlė į naują batalioną, o aš neprisistačiau, tėvams mokėjimą sustabdė. Paprasčiau bataliono vada, kad leistų tą dalyką sutvarkyti. Jis pritarė. Aš, nieko nelaukdamas, tuoj prisikeliau raštininką, ir jis paruošė kelialapį, kurį bataliono vadas čia pat pasirašė. Iš vokiečių tuoj užsisakiau sunkvežimį rytdienai į Polocką. Kpt. J. vėl traukė kita butelį išleis-tuvėm. Be to, virėja Roza, kurios senelė gyveno prie Papilės, prašėsi paimama kartu į kelionę aplankyti senelės. Bandžiau atsisakyti, nes man tai buvo nepakeliu, tačiau merginos ašarom negalėjau atsispir-ti. Roza ne tik pusiau lietuvaitė, bet ir kaip gera virėja visų buvo labai mėgstama, tai ir jos išleis-tuvėm kpt. J. traukė dar vieną butelį, kuris jau visus „vertė iš kojų“...

(Bus daugiau)

TRYNS DEŠIMTMEČIAI BENDRU GYVENIMO KELIU

JURGIS JANUŠAITIS

Šm. Padėkos dieną, lapkričio dvidešimt trečiąją, išsviekinus Stellos ir Vytauto Abraičių namus, Palm Coast, Floridoje, suvažiuo gražus būrelis kviečių svečių iš plačių apylinkių, švęsti šią gražią tradicinę JAV šventę.

Malonių šeiminių paruoštas šaunių vaišių stalas, ant kurio puikuojasi skaniai iškeptas didelis kalakutas, tradicinis šios dienos patiekalas.

Nuostabi graži Padėkos dienos popietė. Tiek daug saulės, tarytum išsakančios ir šios dienos nuotaikas.

Vaišių metu visuomenininkas, tautinės minties puoselėtojas, Vytautas Abraitis pasveikina svečius, paraiškina Padėkos dienos šventės reikšmę, pažymėdamas, kad turim daug kam šios šventės proga padėkoti – Tėvynei Lietuvai už duotus jaunystėje pasiekimus, šiam svetingam kraštui už prieglaudą, sudarymą sąlygas laimingai įsikurti, prasigventi ir užtikrinti gyvenimo ateitį, padėkoti draugams už nuosirdumą, suteiktą paramą, pasiūlymus savo šeimai laime ir padėkoti Dievui, kad Jis leido mumis džiaugtis gyvenimu, sveikata ir šia gražia diena.

Po trumpos, jautraus žodžio, Vytautas Abraitis atidengia dar vieną paslaptį: šiandien švenčiame vedybinio gyvenimo trisdešimties metų sukaktį Valytės ir muz. Antano Skridulio. Pasveikina savo, žmonos ir visų svečių vardu, palinki sukaktuviniams dar daug gražių ir laimingų gyvenimo metų. Žodžiui pakviečia rašytoją Birutę Pūkelevičiūtę, kuri pasirodo, žinojo apie šią sukaktį ir paruošė labai įdomią programėlę. Rimtoje programoje dalyvauja sukaktuviniams sveikinti ne oratoriška kalba, bet poetų Aisčio ir Brazdžionio poezijos posmais. Eilėraščiai skirti sukaktuviniukų gyvenimo prasmei išsakyti. Eilėraščiuose atsispindėjo žmonių gyvenimai, siekiai, likimai ir labai tiko sukaktuviniukų bendro gyvenimo keliamis aptarti.

Linksnesnėje dalyje rašytoja sumaniai paruošė eilę „telegramų“, kuriais, esant per Western Union. O jų iš viso pasaulio – iš muz. Antano Skridulio gimtinės – Joniško, iš vietovių ir organizacijų bei draugų, kur sukaktuviniukų

buvo gyvenata, dirbta: iš Romos, Cicero, Daytonos „Sietyno“, net sveikino ir „Pinaklio“ klubas, ir draugai. „Sveikinimai“ įvairiomis kalbomis – lietuviškai, lotyniškai, net esperantiškai. Tekstai telegramų labai įdomūs, liečia sukaktuviniukų išgyvenimą, darbą. Svečiai patyrė naują sveikinimo būdą. Sveikinimai sukėlė gardaus juoko ir drauge su sukaktuviniukais grįžome į jų nuskubėjusius metus.

Po to pakėlėme šampano taurės už Valytės ir muz. Antano Skridulio laimę, o linkėjimus palydėjo „Ilgiausių metų“ linkėjimai.

Tai tikrai maloni staigmena, graži šeimos šventė.

Muz. Antanas Skridulis per pasaulį keliavo įvairiais keliais. Lietuvoje vargonininko, muziką dėstė gimnazijose, studijavo muziką Romoje, Amerikoje gyvenio Los Anjeles, ten Šv. Kazimiero parapijoje, vargonininkavo. Čikagoje dirbo su jaunimo ansambliais, dėstė muziką, ilgesnį laiką vargonininkavo Cicero parapijoje ir aktyviai reikišėsi muzikos srityje.

Prieš dvyliką metų apsigyveno Daytona Beach, FL. Nuo pat „Sietyno“ įsisteigimo jis yra meno vadovas, sekmingai vadovauja šiam chorui ir labai praturtina šio telkinio kultūrinį gyvenimą. Jo žmona Valytė taip pat gyvena Ciceroje, daug metų dirbo ligoninėse, medicinos sesers pareigose.

Prieš trisdešimt metų, Padėkos dieną, Valytė ir Antanas sumainė aukso žiedus, sujungė savo gyvenimo likimus, bendrai kelionei, jų moterys palaimino prel. Albavičius, Ciceroje.

Valytė ir Antanas Skriduliai reto taktiškumo žmonės, visuomet malonūs, nuosirdūs, svetingi, vaisingi, visų mylimi, gerbiami, džiaugiasi nuėję bendro gyvenimo gražią kelionę, džiaugiasi Daytona Beach lietuvių telkinio šeima, o kaip matome, muz. Antanas Skridulis ir dabar su meile, ryžtu turtina mūsų telkinio pasaulį. Ilgiausių metų, Jums, mieli Valyte ir Antanai!

Tai taip šventėme Padėkos dieną, o draugai ir mūsų mieli Valytės ir muz. Antano Skridulio laimingo gyvenimo šventininkams, Stellai ir Vytautui Abraičiams, už šaunias vaises.

Šiaulių pedagoginio instituto Montessori klasėje (iš kairės): Irena Sabienė – Logopedinių vaikių namų auklėtoja ir direktorės pavaduotoja, Stasė Vaišvilienė – psichologijos dėstytoja, Liviya Mondeikienė – pedagoginės katedros dekanė, Lidija Ušeckienė – pedagoginės katedros dėstytoja.

UŽDEGSIM ŽIBURIUS VILČIŲ

Paskutinę Montessori kursų dieną, vykusią Vilniaus Montessori centre, atsisveikinimui kursantai sukūrė ir dainavo dainą, kurios paskutinis punktelis skamba taip:

„Mes visos žvalios ir laimingos, Mes pasisėmėm daug žinių. Pasitikekit, neapvilsim. Uždegsim žiburius vilčių...“

Daina pritaikyta Lietuvoje žinomoms dainoms melodijai. Atsižvelgiant į sunkią ekonominę padėtį Lietuvoje ir vargingas mokytojų algas, išleistas buvo bandyta daryti kuo kuklesnes. Dainos, malonūs bendravimas, džiaugsmas, būdai dvejų metų kursai, kūjo didelis pasitenkinimas ir kursantėm, ir kursų organizatorėm, kurios buvo apdovanotos puikiausiomis gėlių puokštėmis. Atsisveikinimo iki ateinančio pavasario, kai diplomai bus įteikti toms, kurios atliks visas užduotis. Kursai buvo organizuoti Amerikos Montessori kursų pavyzdžiu, tikint, kad netolimoje ateityje jie bus pripažinti šios organizacijos ir šalia lietuvių diplomų kursantės gaus Amerikos Montessori draugijos diplomus.

Iki pavasario kursantės turi padaryti albumus – tai smulkūs aprašymai vaikams pristatomų dalykų; 1. kasdienos darbai, pojučius lavinanti medžiaga, kalba, matematika, gamtos mokslai, geografija, menas ir muzika. Šiame dalykame parašyti įvadus, atsakyti į klausimus; 2. vaiko studija; 3. aplankti ir aprašyti tris lankytas klases; 4. trijų knygų apie Montessori santraukas. Kai kurios dalį darbų pristatė pavašarį.

Žinoma, svarbiausias dalykas yra tai, kaip įgytas žinios yra praktiškai taikomos klasėje, todėl reikia lankyti klases eigoje. Tą ir dariau 1994 m. ir 1995 m. anksti pavasari. Su mažom išimtim lankytų klasių įspūdis yra labai geras. Būtų lengviau, jei daugiau lietuvių būtų iš Amerikos prisidėję prie šio darbo, nes visos labai laukia, džiaugiasi ir mielai priima patarimus. Paprastai po stebėjimo sukviečiamos visos to darželio auklėtojos, kartais iš kitų darželių dalyvauja, kai kur teko dalyvauti ir tėvų susirinkimuose. Krūvis pasidaro labai didelis.

STASĖ VAIŠVILIENĖ

Bandžiau lankyti kursus emuosių klases, o kur dar daugelyje darželių, bandančių taikyti Montessori savo klasėse, pageidavimai? Tikimės, kad ateityje baigusios kursų galės padėti kitom.

Tėvai, susipažinę su Montessori, pageidauja, kad jų vaikai galėtų toliau mokytis tokioje pat dvasioje, todėl kai kuriuose darželiuose yra steigiamos pradinės klasės. Norint turėti tikrą montesorišką klasę, auklėtoja turėtų dar mokytis, nes reikalinga įvairi, „tolimesnė“ medžiaga. Bet pati Marija Montessori yra sakiusi: „Klasėje gali būti visos Montessori medžiagos, bet ji nėra montesoriška, arba atvirkščiai: klasė ir be Montessori priemonių gali būti Montessori“. Pagrindinis elementas bet kurioje klasėje yra mokytojas-auklėtojas ir jo bendravimas su vaikais. Tėd ir tose klasėse bandoma taikyti Montessori principus, naudojant turimą medžiagą. Naujai išleisti vadovėliai yra gan įdomūs, patyrusi mokytoja randa būdą, kaip suderinti išėtiną programą su Montessori principais ir idėjomis.

Būtų sunku pasakyti tiksliai, koks susidomėjimas Montessori, dėl klasių sukūrimo, nes daugelyje vietų auklėtojos bando taikyti savo klasėse principus, bet, neturėdamos medžiagos, nesisiskelbia esančios Montessori. Apytikriai darželiuose yra tarp 80-90 klasių, paplitusių visuose Lietuvos miestuose, pradinė klasių apie 10.

Lietuvoje yra susikūrusi Montessori sąjunga su centru Kaune, turi paruošę ir brošiūrą. Paskutinę dieną sąjungos pirmininkė įteikė meniškai paruoštą adresatą ir gėlių, kuriomis važinėdama per Lietuvą, buvau apdovanota įvairiausiomis ir gražiausiomis, gaila, kad jų negalėjau parsivežti Čikagon.

Spaudoje – tai vienur, tai kitur – pasirodo straipsniai su lankytų klasių nuotraukomis. Mano važiavimo metu ta proga buvo straipsniai visuose didžiuosiuose miestuose apie Montessori ir kursus.

Kvarts nuo karto radijo pasotys pakviečia mokytojas papasakoti apie Montessori metodą. Vieną

vakarą, spalio 30 d., netikėtai išgirdom Vidą, Vilniaus Montessori centro direktorę kalbant „Žemė L Production“ bangomis.

Tarp kitų laikraščių ir žurnalų, leidžiamų Lietuvoje, du yra skirti mokytojams, tai „Mokykla“ ir „Dialogas“. Jie turi savo skyrius priešmokykliniam auklėjimui, tarp kurių skelbiamos žinutės apie Montessori. Šių metų spalio 13 d. „Dialoge“ buvo išspausdintas mano straipsnis „Ar Montessori metodas tinka Lietuvai?“ Jis yra su trumpintais iš paskaitos, skaitytos Montessori sąjungos suvažiavime, vykusiam Vilniuje, Kvalifikacijos kelimo institute. Už tą straipsnį paskirtas honoraras, kas keistai nuskambėjo mums čia spaudos bendradarbiams.

Šiais metais kursų vedimą labai palengvino Lietuvių fondo skirti 2,000 dol. Vilniaus Montessori centui, už kuriuos nupirkta dauginimo mašina ir rašoma mašinėlė, jos buvo kasdien naudojamos paskaitoms.

Visuomet malonu atnaujinti pažintis su Šiaulių pedagoginio instituto dėstytojom. Institutas yra paskyręs auditoriją, kurioje ruošiamą klasę platesniam susipažinimui su Montessori medžiagom studentams, kurie domisi šiuo metodu. Medžiagos dalis padaryta daile lankančių studentų, o kita dalis rankomis padaryta studentų, kurios ima sustiprintą Montessori kursą. Didžiausias Montessori entuziastės yra pedagoginės katedros vedėja Liviya Mondeikienė, Lidija Ušeckienė ir Irena Sabienė. Susitikime dalyvavo ir būrelis studentų, kurių viena pristatė savo diplominį darbą tema: „Montessori, Vėrinėlio (taip vadinama priešmokyklinės programos) ir I-os klasės matematika“. Kita pristatė darbą iš gamtos mokslo su pagaminta pagal Montessori principą medžiaga.

Lietuvių fondas paskyrė 2,000 dol. Šiaulių kvalifikacijos institutui, kurio vedėjas nusprendė asmeniškai pareikšti padėką už tarpininkavimą, užtikrinamas montesoriininkas, kad jos bet kuomet gali naudotis dauginimo mašina.

Po trijų mėnesių Lietuvoje grįžtu pavargusi, sekla laiminga, kad Montessori sėkla dauginasi žiųjų vaisių.

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okecie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI**
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, alumininiai ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas**, tel. 708-969-2658.

**SŪDYTOS SILKĖS
IŠ KANADOS!**
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė – \$33
8 svarų statinaitė – \$19
Skambinkite:
708-532-5951
arba
708-687-5677
po 5 val. p.p.
Pristatome UPS

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteriškai FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR SALE
Great income opportunity. Maint-Free, brick 3 flat.
Diamond R.E. 708-458-9900

IEŠKO DARBO

Dvi moterys iš Lietuvos ieško bet kokio darbo.
Tel. 312-776-5112

HELP WANTED

REIKALINGA „SOCIAL WORKER“
Pilnos savaitės darbas dvikalbėje institucijoje. Geras atlyginimas su puikiais priedais. Reikia turėti BSW ir MSW. Pagal dautina patirtis su ligoniais (Nursing Home) ir pažinimas valdžios reikalavimų. Siūsti aprašymą savo darbo patirties: **Administrator, Matulaitis Nursing Home, 10 Thurber Rd. Putnam, CT 06260.**

NAUJOVĖ! PIRMAS CD VAIKAMS. LIETUVIŲ KALBOJE!

Pulki dovana Kalėdų ar bet kokia kita proga!

Šiuo metu galima įsigyti **Romualdo Zablecko** išleista lietuvių liaudies dainų albumą vaikams

„IŠĖJO TĖVELIS Į MIŠKĄ“

Gerai žinomos dainos suksambo visiškai naujai, tad yra smagios klausyti ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Įrašas darytas Colorado valstijoje.

Norintiems įsigyti albumą, čekį arba „money order“ siūsti: **Romas Home Studio, 1327 SW 22nd St., Loveland, CO 80537.**

Vieno CD kaina \$10, vienos audio kasetės – \$6, arba \$14 už abu; pridėti \$2.50 už persiuntimą.

Užsakant didesniu tiražu, skambinkite: **970-663-4684** po 6 val. vakaro.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ DOVANA – KASETĖS GAUNAMOS „DRAUGE“

PRAKARTĖLĖN SKUBU. Kalėdų giesmės. Clevelando Dievo Mot. par. choras	\$10.00
PRAKARTĖLĖN SKUBU. CD	\$15.00
STASYS BARAS. Dainuoja lietuviškai operų arijas	\$10.00
STASYS BARAS. CD	\$15.00
ŽEMAIČIŲ KALVARIJOS KALNAI, I ir II d. Religinės giesmės	\$8.00
LIETUVIŲ MARŠAI IR DAINOS: Br. Jonušas	\$10.00
VOLUNGĖ. Religinės giesmės. Volungės choras	\$11.00
PRISIKĖLĖ JIS. Velykų giesmės. Clevelando Dievo Motinos parapijos choras	\$10.00
DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE. Pasaka vaikams. Julius Kaupas	\$10.00
ŠVČ. M. MARIJOS valandos. Religinės giesmės	\$8.00
TEVIŠKĖS KAMPELIS. Lietuviškos dainos	\$10.00
DANIELIUS SADAUSKAS. Lietuviškos dainos.	\$10.00
MIŠIOS IR RELIGINĖS GIESMĖS. J. Stankūnas. Angliškai gieda „Cantemus“ New Yorke Choras	\$10.00
EIKIME MUDU ABUDU. Liaudies dainos B. Pakštas	\$10.00
EASY WAY TO LITHUANIAN. 6 kasetės ir vadovėlis mokytis lietuvių kalbą	\$50.00

Pastaba. Užsakant kasetes paštu, pinigų nesiūsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pašto išlaidos. Ilinois gyv. pridedama State sales tax 8.75% nuo kasetės kainos.

Valerija ir muz. Antanas Skriduliai savo vedybų 30 metų sukakties šventėje.

PLB: PRIGIMTIS...

tarusi pripažinti Lietuvos okupaciją ir tik didelių tuometinės PLB valdybos, ypač jos pirm. Broniaus Nainos pastangų dėka, okupacijos pripažinimas buvo atšauktas. Tačiau tuos nuopelnus pripažinti PLB valdybai „politikai“ vengia. I PLB dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbe politinės grupuotės visada snairavo, jai tą darbą dirbti draudė, nuopelnus mažino, ar net neigė.

II PLB metams rezoliucijų sąrašas matome ir tokią: „...PLB seimas... užgria PLB valdybos iniciatyvą vienybės atstatymo reikalą ir pveda jai ir toliau aktyviai rūpintis bendros ir vieningos Lietuvos laisvinimo vadovybės sudarymu ir spresti PLB dalyvavimo būdą joje“. Tai juk aiškiai matomas kvietimas visoms lietuviškoms organizacijoms dirbti kartu, siekiant to paties tikslo. Tai buvo dar 1963 metais, o tą nutarimą priėmęs seimas vyko Toronte. PLB IV seimo nutarimu, komisija (1973, Washington, D.C.) šitaip prašo visų lietuviškų organizacijų ir institucijų: „Koordinuoti Lietuvos laisvinimo veiklą su PLB valdyba, su Diplomatine Taryba ir su VLIKU“. Tas nutarimas saisto ir kraštų bendruomenes.

V seimas, vykęs vėl Toronte 1978 m. savo nutarime apie Lietuvos laisvinimo veiklą išreiškia dar įsakmiau: „Seimas pritaria White Plains 1974 m. konferencijos nutarimams ir ipareigoja LB vykdyti joje sutartus darbus kartu su tais veiksniais, kurie sutiks bendradarbiauti“. Maža to, kitame to paties seimo nutarime PLB valdyba yra net raginama sudaryti visuomeninių reikalų komisiją politiniams reikalams. Čia reikia pastebėti, ypač primiršus, kad bendrai politinei veiklai, kurioje jau labai stipriai ir paveikiai dalyvavo PLB valdyba, aptarti 1974 m. White Plains, NY, buvo suaukta PLB, JAV, LB, Kanados LB, VLIKo ir ALTo vadovų konferencija, kurioje jau sutartos bendros veiklos gairės. Tuomet bendruomenė buvo pripažinta kaip vienas iš Lietuvos laisvinimo „veiksnių“.

Kad PLB valdybos žinojo esančios ipareigos dalyvauti Lietuvos laisvinimo politinėje srityje, galima matyti ir iš dviejų paskutinių (prieš antrąjį Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1990 m.) PLB seimo nutarimų (1983 m. Čikagoje ir 1988 m. Toronte), kur ypač pabrėžiamas PLB ir VLIKo atstovų abišalės lygybės pagrindas dėl Lietuvos laisvinimo veiklos.

Paskiausias PLB seimas, įvykęs 1992 m. Lemonte, jau po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, tos problemos dėl laisvinimo veiklos jau nebeturėjo ir jos savo nutarimuose nesvarstė. Lietuva, bent nuo Sovietų sąjungos ar Rusijos, juk laisva, o tavo vyriausybė ir seima, jei taute to norės, galės pati demokratiškais rinkimais pakeisti.

PLB ateinantis seimas, įvykęs 1996 metais, kuris „taria visus PLB reikalus“, savo konstitucijoje džiaugsmingai išbrauks ar bent pakeis šį skirsnelį: b) kol tautos kamienas yra pavergtas ir Lietuvos suverenumo vykdymas sustabdytas, reiškia lietuvių tautos ryžtą būti laisvai bei nepriklausomai ir rūpinasi bendruomenės aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvinimo darbe“.

Taigi dabartinė PLB valdyba per likusią savo kadencijos dalį galės labiau kreipti dėmesį ir atlikti kitus, jai konstitucijos paskirtus, uždavinius, ypač rūpintis lietuviškos išlaikymo, įskaitant pasirengimą IX seimui.

LIETUVOS MIŠKŲ MYLĖTOJAS

DR. IRENA PETRAUSKIENĖ

tik pradėjęs dirbti girininku, prie dviračio prisitaisęs motorą, iš jo pasidarė sau primityvų motociklą. Aišku, vėliau tas jo netenkino ir visą laiką turėjo gerą motociklą. Pasiskaitęs literatūroje apie vėjo variklio panaudojimą elektrai, 1930-1935 m. jį išsigijo. Elektrizavo ne tik gyvenamąjį namą, bet ir ūkinius pastatus. Su šiuo savo įrenginiu, kaip eksponatu, dalyvavo Žemės ir pramonės parodoje Kaune (tikriausiai 1935 m.). Mama taip pat ten dalyvavo ir iš jos pasakojimų matyti, kad šis eksponatas sukėlė nemažą žiūrovų susidomėjimą.

Nors gyvenome gerokame užkampyje, 36 km prasto kelio iki Ukmergės, į kur arkliais tekdavo važiuoti vos ne ištisą dieną, mūsų namuose lankydavosi nemažai žmonių. Į didžiules medžiokles atvykdavo iš Miškų departamento ar Ukmergės urėdijos žmonės, kartais susidarydavo 80 asmenų. Dažnas svečias buvo Geguzinės klebonas rašytojas Nikodemus Švogžlys – Milžinas. Iš Kauno Velykų šventės pralaukdavome pulkininko K. Sprangausko (tėvo sesers) šeimos. Tėvai artimai bendravo su Keičionių pradžios mokyklos mokytoju Jonu Blažaičiu, kitais mokytojais bei kolegoms girininkais, iš Ruklos poligono atvykdavo Lietuvos kariuomenės karininkai.

Tėvas buvo uždaro būdo, susitelkęs į save, santūrus, nemo-kantęs viešai reikšti savo jausmų. Pamenu, sunkiai sirgau ir gulėjau nuošaliame kambaryje su aukšta temperatūra. Jis daug kartų iš verandos pusės priedavo prie lango ir, ilgai stoviuodamas, žvelgdavo į vidų. Tačiau neįeidavo pas mane, nepakalbindavo. Panašiai elgdavosi ir atvažiavę į Ukmergę, kur aš tuo metu mokiausi gimnazijoje. Iš šalies atrodytų, lyg būčiau visai svetima.

Jis buvo nekalbus ir daugiausiai tylėdavo arba skaitydavo. Knygas glėbiais atsiveždavo iš Gelvonų bibliotekos, pirkdavo. Pirmuonu būdavo daug laikraščių ir žurnalų, Lietuviškąjį enciklopediją ne sandažniausiai pirkdavo ne maždažniausiai, kas vyktų Lietuvoje. Labai išgyveno Dariaus ir Girėno žūtį, per radiją sekė visą tų tragiškų įvykių eigą.

1940 m. iš mūsų apylinkių nemažai Lietuvos šviesuomenės buvo išstremta į Sibirą. Buvo išstremta ir tėvo sesuo Sprangauskienė su dukra. Jos atsidūrė prie Laptevo jūros. K. Sprangauskas suimtas, be teismo Mordovijoj kalintas, mirė Rešiotuose džiova.

Tėvas neskyrė žmonių pagal politinius įsitikinimus, jam buvo svarbu, kad sąžiningai dirbtų. Todėl jau vokiečių okupacijos metais įsibrovė į girininkiją sovietiniai partizanai nieko jų šeimai nedarė, tik, neradę ginklų, iš tėvo atėmė medžioklinį šautuvą. Tiesą, frontui priartėjus, jų elgesys pasikeitė. Mums išvykus, dar tą

pačią naktį sovietiniai partizanai girininkijoje ieškojo mūsų susidoroti kaip su „liaudies priešais“.

Į vakarus tėvas pasitraukė su Ukmergės miškų urėdijos girininku Antanu Maceika. Iš pradžių atsidūrė Vokietijoje. Padedant kaimynui Stasiui Jurkūnui, vėliau atvyko į JAV, kur apsigyveno Čikagoje. Tėvas niekaip negalėjo atleisti Maceikai, kam šis įkalbėjo šeimas palikti Lietuvai. Dėl to su juo nutraukė bet kokius ryšius. Aš buvau paskutinė, kuri tėvą mačiau prieš išvykstant. Ant duklėto pasienio vieškelio atsiklaupusi su ašaromis maldavau, kad nevažiuotų, pasiliktų, bet Maceika suplakė arklį botagu, ir vežimas dingo kelio posūkyje. Aišku kad Tėvyneje likęs, tėvas nebūtų išvengęs kalėjimo, o šeima tremties, bet tada mano širdyje vyravo tik įsitikinimas, kad negalima varge palikti Lietuvos.

JAV S. Vaitkevičius išgyveno 45 metus. Daug metų darbininku dirbo konservų fabrike Campbell Soup Co. Į pensiją išėjo 1963 m. Artimai bendravo su savo bičiuliu S. Jurkūnu, ilgus metus gyveno jo namuose. Tėvai tėvo mirties ši šeima jį globojo, pasirūpino jo palaidojimu.

Ilgą laiką apie tėvą nieko nežinojome. Matyt, bijodamas mums pakenkti, jis mūsų neieškojo. Pagaliau, po keliolikos metų nežinios, mama per pažįstamą sužinojo, kur jis yra. Emėm susirašinėti, pradėjome iš jo gauti siuntinių. Apie save mažai rašydavo, kartais apie sveikatą, pateikdavo vieną kitą smulkmeną iš savo buties. Kol nebuvo sutrikęs regėjimas, mėgo taisyti laikrodžius. Bet ilgainiui beveik nieko nebeamatė, pats nebegalėjo laišku parašyti.

Tėvas gyveno vienišą, uždara gyvenimą. Kartais jo buitį pajauvirindavo žvejyba. Labai mėgo paukščius. Matyt, su emigracija sunkiai apsiprato ir ilgejosi savo šeimos, nes Kūčių vakarą visada praleisdavęs vienas. Su grįžti į Lietuvą nesiryžo, nekvietė ir mūsų atvažiuoti. Mano klasės draugei Sofijai yra kartą pasakęs: „Kam užsitraukusia žaidžą vėl praplėšti?“ Jos žodžiais tariant, jis buvo ištikimas savo šeimai žmogus, kaip reta. Galima tik spėti, kad bijojęs dėl savo senatvės, nes jis visada norėjo būti orus ir pasiūptas. Tikriausiai jį bauginio ir buvusios sovietinės okupacijos padariniai, taip iškreipė ir subjaurojo mūsų būtį. Net nepareikė noro, kad po mirties jo palikai būtų parvežti į Lietuvą. Gyvenęs tremtyje ir amžinam poilsui pasirinko svetimą, o ne gimtinės žemę. Tačiau iki pat mirties domėjosi Lietuvos reikalais, sielėjosi dėl jos nesėkmių, įtvirtinant nepriklausomybę. Beveik iki paskutinių dienų rūpinosi pats savimi, nežinojo būti

našta. Išliko blaivaus, sveiko proto.

Mirė po insulto, sutrikus inkstų veiklai. Taip pasibaigė tragiškas šio dorą ir vienišą žmogaus gyvenimas. Norėjęs dirbti Lietuvai ir kvalifikuotai girininko darbą dirbęs, likimo buvo atpleštas nuo mylimos Tėvyinės ir šeimos ir daugiau ju nebeįvyko.

Teišlika šviesus jo atminimas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Pensininkas“, 1995 m. Nr. 6. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, tel.: (312) 476-2655. Redaktorius – Karolis Milkovaitis, 18421 Lemon Drive, 415, Yorba Linda, CA 92686, tel.: (714) 777-1617. Administratorė – Elena Sirutienė Čikagoje.

Daugumai pažįstamas ir mėgstamas žurnalas, kur kiekvienas gali rasti ką nors įdomaus: sveikatos patarimai, rekomendacijos, ką reikia daryti, norint turėti sveikas kojas, ilgai nesenančią odą, kiek sveikiausia vartoti druskos, kramtomosio tabako žala ir kt. Kaip ir kiekviename numeryje, rasime „Idomybių juostą“, teisinių patarimų, kulinarinių receptų bei aprašymus (su nuotraukomis) iš Čikagos vyresniųjų pamėgtų renginių „Seklyčioje“.

• „Bridges“. 1995, rugsėjis. Redaktorė – Audronė Gulbiniene. Adresas: 2060 N. 14th Street, Suite 217, Arlington, VA 22201. Tel.: (703) 524-0698; fax: (703) 524-0947. Žurnalas anglų kalba, atspindintis Lietuvos bei užsienio lietuvių gyvenimą.

• „Pasaulio lietuvis“. 1995 m. Nr. 10. Leidžia PLB valdyba. Redaktorius – Bronius Nainys, 7 Glenview Lane, Lemont, IL 60439. Tel.: (708) 257-8714, fax: (708) 257-9010. Administratorė – Baniūtė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514; tel. (708) 968-0184.

• „Eglutė“. 1995 m. spalio. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Administratorius – Viktoras Kučas, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Mėnesinis žurnaliukas vaikams lietuvių kalba. Šį numerį, iš redaktorės pareigų pasitraukus Nijolei Nausėdienei, paruošė Regina Kučienė. Žurnale – nauji skyreliai: sporto, istorijos, tautosakos, tautodailės, yra galvosūkių, juokų maišelis.

• „Los Angeles Lietuvių tautiniai namai“. Los Angeles, California, 1995 m. Antano Mažeikos, Tautinių namų steigėjo ir rėmėjo paruošta namų iškūrimo ir veiklos istorija.

• „Sendų giminės istorija“. Antanas Senda. 1995 m., Čikaga. Išleido Regina Miliauskaitė Juškaitienė Čikagoje. Spausdino Mykolas Morkūno spaustuvė Čikagoje.

Gaunama „Draugo“ knygyne.

A.†A.

ADAI SKUČIENEI

mirus, jos seseriai ELENAI KUNCAITIENEI ir jos šeimai reiškiamas nuoširdžia užuojautą.

Bronė ir Jonas Vasiai
Aga ir Viktoras Kubiliai

A.†A.

DOMICELEI VIZGIRDIENEI

mirus, giliai liūdinčiam sūnui, ilgamečiui „Grandies“ nariui, VYTAUTUI VIZGIRDAI bei visai velionės šeimai reiškiamas nuoširdžiausių užuojautą.

Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“

A.†A.

BRONIUS DUBAUSKAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1995 m. gruodžio 4 dieną, 5:50 val. vakaro, sulaukęs 82 metų.

Gimė Lietuvoje, Švenčionių apskrityje, Linkmenų valsčiuje, Krivassalio kaime. Amerikoje išgyveno 46 metus.

Nuliūdę liko: žmona Elena (Baltramonaitė), sūnus Jonas ir dvi seserys Lietuvoje: Genė su šeima ir Nastė.

Priklausė Carpenters Union Local # 10.

Velionis pašarvotas trečiadienį, gruodžio 6 dieną nuo 3 val. p.p. iki 9 val. vak. Petkus Marquette laidojimo namuose.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gruodžio 7 dieną. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus ir seserys.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus ir Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

VLADAS KOBELSKIS

Gyveno Toronto, Canada.

Mirė 1995 m. gruodžio 3 d., sulaukęs 70 metų.

Gimė Lietuvoje, Marijampolėje.

Nuliūdę liko: žmona Genovaitė, sūnus Algirdas, duklė Jūratė Platakienė, žentas Jonas, gyv. Čikagoje; duklė Eglė Ploog, žentas Michael; anūka: Aura, Philip-Pūkas, Lauren; Lietuvoje brolis Albinas ir sesuo Vitalija.

Velionis buvo pašarvotas gruodžio 5 d. nuo 2 iki 4 ir nuo 7 - 9 v.v Turner and Porter laidojimo namuose, 2357 Bloor St. W. Toronto, Canada.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 6 d. Iš laidojimo namų atlydėtas į Resurrection bažnyčia, 1021 College St., Toronto, kurioje aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus, dukterys, anūka ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Turner & Porter. Tel. 416-767-3153.

A.†A.

STASYS MELNIKAS

Gyveno Philadelphia, Pennsylvania.

Po ilgos ir sunkios ligos, mirė 1995 metų gruodžio 3 dieną, 4 val. ryto, sulaukęs 84 metų.

Gimė Marijampolės apskrityje, Kazlų Rūdoje.

Nuliūdę liko: žmona Jadvyga, duklė Milda su vyru Joseph Wallace, sūnus Rimas su žmona Lisa; anūka: David, Elena ir Andrew; giminaite Danutė Vakariene su šeima ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis pašarvotas trečiadienį, gruodžio 6 dieną nuo 9 iki 10 valandos ryto, Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje kur 10 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Priskelimo kapinėse.

Nuliūdę žmona, duklė, sūnus, anūka ir kiti giminės.

A.†A.

ALGIRDUI KARAIČIUI

mirus, žmonai VIKTORIJAI, dukrai AUŠRINEI, sūnui GINTARUI, šeimų nariams, giminėms ir artimiesiems liūdinčiam, reiškiamas gilią užuojautą.

R. V. Vaitkai	B. P. Sabalai
P. A. Mikštai	M. Nienienė
T. Mišauskienė	S. Staponkienė
V. I. Linartai	O. A. Petriai
I. K. Miecevičiai	B. E. Vengianskai
S. J. Girdžiūnai	S. Burielienė
S. J. Rudzikis	S. Kasnickienė
E. J. Rudzinskai	Z. Juškevičienė
A. V. Kačinskai	G. Budraitienė
A. V. Bigeljai	S. Buikienė
D. S. Liepai	B. J. Cibai
J. D. Petkūnai	O. V. Gutauskai
E. Holenderis	R. V. Albrechtai
	O. Kronienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ateitininkų kūčios vyks sekmadienį, gruodžio 17 d. 1 val. p.p., Jaunimo centre. Visi kviečiami. Registruotis reikia pas Valeriją Žadeikienę tel. 708-424-4150.

Šv. Antano parapijoje lietuviškos Mišios švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje bus šį penktadienį, gruodžio 8 d., 9:30 val. ryte. Angliškos Mišios išvakarėse, ketvirtadienio vakare, 7 val. ir penktadienį 8 val. ryte.

Pasveikinkite savo arti-muosius šv. Kalėdų proga per „Draugą“. Kaip ir kitais metais, sveikinimai bus skelbiami specialiaame skyrelyje su Jūsų tekstu arba be jo. Sveikinimus priima administracija kasdien darbo valandomis.

„Aušros Vartų“ Kernavės tunto kalėdinė sueiga šį sekmadienį, gruodžio 10 d., vyks Lietuvių centre, Lemonte. Sueiga bus pradėta 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje. Po Mišių iškilminga sueiga su vaišėmis vyks apatinėje Centro salėje. Dviejujame uniformuotos. Kviečiame visus tėvelius, senelius ir tunto rėmėjus dalyvauti.

Atsiminkite, kad nuo pirmadienio, gruodžio 4 d., Čikagos miesto gyventojai turi pradėti rūšiuoti savo atliekas bei šiukšles, skirstant jas į tris dalis: į vieną mėlyną maišą reikia dėti visokius popierius, kartoną, laikraščius, žurnalus, švartus (nešlapus) visokius kitokius popierius; į antrą mėlyną maišą dedami stiklai, buteliai, plastikai, skardinės dėžutės, aliuminijus (jeigu nelabai švarūs ar yra maisto atliekų, tai reikia perplauti); ir trečią, bet kokį, maišą dedamos maisto atliekos ir suteršti popieriai, kurie netinka į mėlyną maišą (negalima į mėlynuosius maišus dėti vaškuotų kartonų nuo pieno ar vaisių sulčių). Visos šiukšlės tvirtai maišuose užrūšiuojamos ir sudedamos į didžiąsias dėžes prie gatvės ar užpakalinės gatvės. Miesto darbininkai jas surinks ir pristatys į atitinkamas dirbtuves, kur atliekos iš mėlynųjų maišų bus panaudotos kitiems dirbiniams. Tuo būtu sutapoma nemažai vietos, nes žemės plotai, naudojami miestų šiukšlėms versti, vis mažėja.

x TRANSPAK praneša: „Nuo lietuviškos spaudos pradžios iki 1864 metų, t.y. per 300 metų lietuviškų knygų buvo išspausdinta vos 750; 1864-1883 metais buvo išspausdinta 484 knygos, o 1883-1903 metais 1372 knygos (neskaitant laikraščių)“. Siuntiniai ir komercinės siuntos į **Lietuvą**. Miesto siuntiniai. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Susirinkimas atidėtas. Buvo skelbta, kad naujosios lietuvių kartos susirinkimas šaukiamas gruodžio 10 d., tačiau esame paprašyti pranešti, kad susirinkimas nukeliamas į gruodžio 17 d., sekmadienį, 4 val. popiet. Vyks Jaunimo centre kavinėje. Visi, neseniai atvykusieji iš Lietuvos, kviečiami į šį pakeitimą atkreipti dėmesį ir susirinkime dalyvauti.

Pasaulio lietuvių centro Lemonte renginių komitetas, puoselėdamas lietuviškas tradicijas ruošia bendras kūčias, gruodžio 15 d. (penktadienį), 6:30 v.v. centro didžiojoje salėje. Kūčios – tai šeimos narių suartėjimo vakaras. Žinome, kad tą naktį gims Išganytojas, kuris nuties mums tiltus į tikrąjį Dievą. Jis išmokys mus mylėti artimą taip, kai mylime patys save. Valgykite kūčių vakarie- nę didelėje lietuviškoje šeimoje. Kviečiame dalyvauti ir užsi-registruoti iki gruodžio 12 d. pas Aldoną Palekienę tel. 708-448-7436 arba pas Nijolę Stelmokienę tel. 708-257-6846.

Šeštadienį, gruodžio 9 d., „Seklyčioje“ vyks, Socialinių reikalų tarybos ruošiamas, „Labdaros vakaras“, kurio pelnas skiriamas vangstiniams Lietuvoje ir visai gausybei darbu, projektu, užmoju, vykdant JAV LB Socialinių reikalų tarybos. Vietas užsi-sakyti galima „Seklyčioje“ – telefonu arba asmeniškai. Šis vakaro tikslas – kilnus ir prasmingas, ypač artėjant Kalėdoms, kai apskritai kreipiame daugiausia dėmesio į pagalbą jos reikalingiems. Tenelieka nei vienos laisvos vietos „Seklyčioje“, nes tuo parodysim, kad pritariame Socialinių reikalų tarybos veiklai.

Tą patį šeštadienį Čikagoje, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, ruošiamas kitas išskirtinis pobūvis – „Pasizymėjusio metų žmogaus“, Lietuvos Respublikos ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto pagerbimas ir jam žymens įteikimas. Ši „Pasizymėjusio žmogaus“ tradicija muziejuje jau vyks 29-tą kartą.

Alvydo Pakarklio kalėdinės keramikos paroda atidaryta „Journey Lake Gallery“, 3951 W. 63rd St., Chicago, IL. Valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 12-6 val. p.p., šeštadienį nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. Parodoje galima įsigyti kalėdinių dovanėlių ir keramikos už prieinamą kainą. Visi kviečiami apsilankyti ir pasižiūrėti.

x Politinių mokslų daktaras, Kauno technologijos ir Vyt. Didžiojo un-to profesorius Algis Krupavičius skaitys pranešimą apie Lietuvos partijas, krašto politinį elitą ir Lietuvos užsienio bei saugumo politiką ALIAS Chicago skyriaus susirinkime š.m. gruodžio 15 d., penktadienį, 7:30 v.v. **Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus** auditorijoje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Po susirinkimo kuklios kalėdinės vaišės. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

x Akt. Audrė Budrytė, sol. Audronė Gaižiūnienė, muz. Ričardas Sokas bei japonai ir kiniečiai atliks labdaros valandėles „MISTIKA“ programą sekmadienį, gruodžio 17 d., 12:00 val. p.p., Lietuvių dailės muziejuje Lemonte. „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, maloniai kviečia visus savo atsilankymu prisidėti prie Šv. Kalėdų dovanos varganiams Lietuvos vaikams.

„Sietuvos“ draugovės veiklos penkmečio sukaktį paminėti, sekmadienį, gruodžio 10 d., sesės uniformuotos renkasi į 11 val. r. šv. Mišias Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Po Mišių bus pietūs Lietuvių centro Lemonte „Bočių“ salėje. Visos sesės prašomos atnešti negendančio maisto krepšeliui vargančiai šeimai.

IŠ ARTI IR TOLI

ŠVĖSKIME KALĖDAS „KALĖDIŠKAI“

Kai prieš Kalėdas vaikštome po krautus, sukdami galvas, ką savo artimiesiems padovanoti Kūdikėlio gimtadienio proga, retai tepagalvojame apie simboliškai tinkamiausią dovaną, kurioje atsispindėtų tikroji tos didžios šventės dvasia. Tą problemą galima lengvai išspręsti, užsiskaitant Clevelando Dievo Motinos parapijos choro igiedotas „Praktėlėn skubu“ kasetes ar diskus, į kuriuos muzikės Ritos Kliorienės vadovaujamas choras, su vargonu, fleitos, trimito ir klarneto palyda igiedojo trylika lietuvių ir tarptautinių kompozitorių kalėdinių giesmių. Tai visų genterčių ir skonių atstovams didelį malonumą ir dvasinę atgaivą teikiančios aukšto lygio religinės koncertas. Kasetes ar diskus galima užsisakyti šiuo adresu: Romas Apanavičius, 23750 Chardon Rd., Euclid, OH 44117, arba telefonu 216-531-6995. Už kasetes reikia nusipirkti po 10 dol., o už diskus po 15 dol., pridėdant po 3 dol. pašto išlaidoms padengti. Čekių rašyti platinantį vardą. Juostelės galima gauti ir „Drauge“.

RACINE, WI, LIETUVIŲ KŪČIOS

Lietuvių moterų klubas šiameket vėl rengia tradicines lietuviškas kūčias su programėle. Jos vyks gruodžio 17 d., 1 val. po pietų Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 815 Park Ave., Racine, WI. Klubui vadovauja jauna, energinga šeiminkė Marija Kivienė. Jai talkina valdyba ir klubo narės. Visi, norintieji kūčiose dalyvauti, prašomi kreiptis į klubo pirmininkę telefonu 414-634-7283.

Kristina Vaškytė, 11 namelis

Mano prisimintinas momentas iš 1994 „Neringos“ stovyklos buvo, kai audros metu išsigaudo perkūno ir verkiu. Mūsų vadovė – panelė Dana atėjo ir mane nuramino. Man buvo smagu, kad kas nors man taip mielai padėjo.

Kristina Kasinskaitė, 11 namelis
Man labiausiai patiko 1994 „Neringos“ stovykloje, kai sutikau daug naujų draugų. Visas dienas ir naktis smagiai leidome laiką su jais. Mes visada pasiliksime draugais.

Jurgis Milas

PHOENEX, AZ

ŠIAUDINUKŲ EGLUTĖ

Arizonos apylinkė jau 12-ti metai dalyvauja Tarptautiniam Kalėdų Eglučių festivalyje, kuris vyksta nuo gruodžio 3 iki gruodžio 29 dienos Bank One patalpose, 201 N. Central Ave. Phoenix. Lankymas visomis savaitės dienomis ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Eglutės paruošimui, atpašakojimui Lietuvos Kalėdų papročiu ir šiaudinukų darbo demonstravimui vadovauja apylinkės visuomeninių reikalų padavė Dalia Motiejūnienė. Jai talkina Sofija ir Stasys Narkai, Rima Rėklaitienė ir Algis Motiejūnas.

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Arizonos apylinkės visuotinis narių susirinkimas gruodžio 10 dieną, sekmadienį, 3 val. p.p. vyks George ir Birutės Strouse namuose, 10503 Cameo Drive, Sun City, AZ. Bus aptariamai einamieji reikalai ir rinkimai į valdybą bei kontrolės komisiją. **Vikt. Z.**

x TRANSPAK įstaiga **LEMONTE** veikia savaitgaliais; penkt. 3 v. p.p. – 7 v.v.; šešt. ir sekmd. 8:30 v.r. – 2 v. p.p. **Transpak** tel. Lemonte: 708-257-0497.

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

ŽVAINĖS ŽVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

GERVĖS IŠSKRIDO

Saulė augino gėles ir smilgą, Lietus palaistė pievas žalias. Vasara buvo, emė ir dingo, Rūkas suvilgė josios kasas.

Noko, prinoko vaisių ir uogų, Dažė, nudažė ruduo lapus. Ežere plaukėm, smėlyje šokom, Gaudėm žuvytę ir drugelius.

Nušėiuvo paukščiai, gervės išskrido, Lizdeliai medžiuos supas tušti. Varpas mokyklon vaikus surinko, Skaitom, dainuojam, rašom linksmi.

Danutė Lipčiūtė-Augienė

MANO IŠPŪDINGIAUSI MOMENTAI

Man labiausiai patiko 1994 „Neringos“ stovykloje nauji draugai, kuriuos aš ten sutikau. Aš juos visada prisimenu, nes jie man buvo labai draugiški.

Danutė Šeštokaite, 11 namelis

Mano buvo du juokingiausi įvykiai 1994 „Neringos“ stovykloje. Kai mes buvome Mišiose beržų šventovėje, pirmą dieną „Neringos“ stovykloje pradėjo labai smarkiai lyti. Visi sušlapome. Taip pat prisimenu, kai būdavo dramų vakaras ir kai visi pradėdavo dainuoti. Ot, o (stovyklos šuo) pradėdavo loti.

Kristina Vaškytė, 11 namelis

Mano prisimintinas momentas iš 1994 „Neringos“ stovyklos buvo, kai audros metu išsigaudo perkūno ir verkiu. Mūsų vadovė – panelė Dana atėjo ir mane nuramino. Man buvo smagu, kad kas nors man taip mielai padėjo.

Kristina Kasinskaitė, 11 namelis

Man labiausiai patiko 1994 „Neringos“ stovykloje, kai sutikau daug naujų draugų. Visas dienas ir naktis smagiai leidome laiką su jais. Mes visada pasiliksime draugais.

Daina Šlekytė, 11 namelis

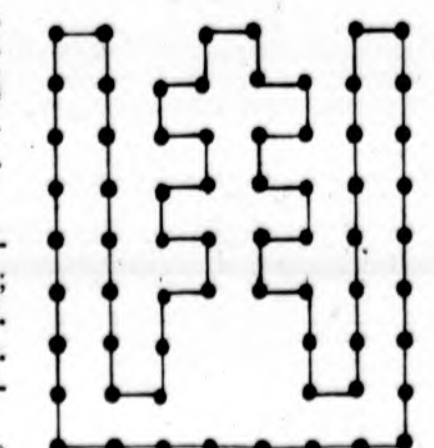
Man atrodė juokingiausiai 1994 „Neringos“ stovykloje, kai mergaitės žaidė futbolą prieš ketvirtą namelio berniukus. Mes turėjome septynias vartininkes ir vis tiek pralaimėjome. **Vaiva Vizgaitytė, 11 namelis** („Neringa“ 1994, 25 metai)

MŪŠŲ LAUŽAS

Man patinka laužai. Mūsų mokyklos lauzė dalyvavo mokiniai nuo darželio iki septinto skyriaus. Darželio, pirmo ir antro skyrių mokiniai suvaidino pasaką „Ropė“. Trečio skyriaus mokiniai dainavo „Turiu aš vištą“. Ketvirtokai vaidino apie baidyklę. Penktos ir šešto skyrių

GALVOSŪKIO NR. 26 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėli.

Paukšteliai žiema

Dail. T. Žutautienės tautodailės karpynys.

mokiniai vaidino pasaką apie „Laumės juostą“. Septintokai buvo pranešėjai. Man labiausiai patiko pasaka apie baidyklę. Atvažiuo į lauzo programą tėčiai, mamos, draugai, broliukai, sesutės ir kunigas Pugevičius.

Rima Šeštokaite

Antro skyriaus mokiniai vaidino pasaką apie ropę, kurios niekas negalėjo išrauti. Trečio skyriaus mokiniai, kartu ir aš, dainavo apie ūkio gyvulius. Man labiau patiko vaidinimas apie laumės juostą. Septinto skyriaus mokiniai pranešė, kas bus toliau programoje.

Laura Šeštokaite
Abi Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-luos mokinės. (Mūsų žinios).

GALVOSŪKIO NR. 27 ATSAKYMAS

Bokšto aukštis yra 375 pėdos. Jei bus gauti pranešimai 350 ar 400 pėdų, bus užskaityti.

GALVOSŪKIO NR. 28 ATSAKYMAS

Skersai: 1. Pušis, 2. ietis, 3. aušra. Žemyn: Puriena.

GALVOSŪKIO NR. 30 ATSAKYMAI

1. Sarkofage Jogailos galva ilsisi ant heraldiškai simboliško liuto. (B. Dundulis, „Lietuvos kova dėl valstybinio savarankiškumo 15 amžiuje“, 321 psl., Vilnius, 1968). 2. Lietuvos heraldikoje „Grifai“ egzistuoja jau daugiau negu 600 metų. Jogailos didžiajame antspaude matomi du skydai, kuriuose yra vienas sparnuotas ir vienas besparnis grifas. Grifai matomi ir Lietuvos valdovo Aleksandro (1492-1506) antspaude. Nuo senų laikų grifai saugo Lietuvos Vytį Aušros Vartuose. (A. Šapokas „Lietuvos istorija“, 193 psl., V. Ruogienė „Lietuvos istorija“ 254 ir 351 psl., E.L. 1-220, Boston, 1970; B. Dundulio „Lietuvos kovos dėl valstybinio savarankiškumo 15 amžiuje“, 321 psl., Vilnius, 1968). 3. Žodis „etmonas“ arba „hetmonas“ reiškia valstybės vyriausią kariuomenės vadą. 4. 1994 m. Lietuvoje buvo 8300 dirbančių mokslininkų ir 750 mokslo daktarų, turinčių teisę dėstyti aukštesiose mokyklose („Darbininkas“, Nr. 42, Brooklyn, 1994. XI.4) 5. Šuo yra minimas Mozės antroje knygoje 11:7 ir 22:31).

GALVOSŪKIS NR. 46

Pasiskaitę informaciją, atsakykite į šiuos klausimus: 1. Kaip jūs manote, kas yra šviesa? 3. Ar šviesa yra ir energija? 3. Kas yra spektras? 4. Gal girdėjote, kaip mokslo žmonės galvoja apie šviesą? 5. Koks yra pagrindinis šviesos ir energijos šaltinis? Platesniais paaiškinimais atsakite į šiuos klausimus, gausite 10 t. Už trumpus atsakymus – 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 47 (Žiūrėkite skaitlinių lentelę)

4	4	4	4	4	=	1
4	4	4	4	4	=	2
4	4	4	4	4	=	3
4	4	4	4	4	=	4
4	4	4	4	4	=	5
4	4	4	4	4	=	6
4	4	4	4	4	=	7
4	4	4	4	4	=	8

Tušiose vietose įrašykite sudėties, atimties, daugybos ir dalies ženklus, kad galėtumėte gauti duotus atsakymus. (5 taškai)

Atsiuntė **Tomas Mikuckis**

GALVOSŪKIS NR. 48 (Žiūrėkite piešinėlį)

Matote nupieštą paukštelį žiemą, tupintį ant šakos su vaikiška kepure ant galvos. Gal jums jis atrodys juokingas? Tačiau paukštelis bus patenkintas žiemos šalčiams užėjus. Jūs neprieisite prie paukštelio ir norėdami neuždėsite jam kepurės, bet jo prašymą gausite patenkinti. Prašymas užrašytas ant plunksnelių. Jis nelankė lituanistinės mokyklos ir nemoka rašyti taip, kaip jūs, bet jūs esate gudrūs ir mokėsite perskaityti jo raštą. Čia pakartojau jo trumpą laiškutį: „Nam keirenia rukėpės, teb žu taimšā ša mujs sūbiu nīkdėgas“ Paukštelis.

Už teisingą parašymą ir paukštelio noro įvykdymą, gausite (5 taškus)

GRAŽIOJI ŽVAIGŽDĖ (Kalėdinė pasaka)

Užeigos namų šeiminkė, Marijos mama, pažvelgusi pro langą, pamatė savo dukterį sėdinčią lauke ir piešančią vieną piešinį.

– Marija, tu bereikalingai leidi laiką piešdama. Mūsų užėiga pilna žmonių, aš viena nespėju susitvarkyti, atėik greičiau man padėti.

– Gerai, mama, tuoj ateinu! – paklusniai pasakė ir padėjo ant suoliuko savo piešinį. Ji pamatė lauke kupranugarį ir nutarė jį nupiešti.

Marija buvo talentinga mergaitė. Ji piešdavo, ką tik įdomaus pamatydavo. Jos laimingiausios valandos buvo, kai ji galėdavo piešti. Tačiau jos mama kitaip galvojo, jai atrodė, kad piešimas yra bereikalingas laiko eikvojimas. Užėjoje buvo daug darbu, ji norėjo, kad Marija daugiau laiko skirtų pagalbai.

Marijos ir jos motinos užėiga buvo prie kelio tarp Betliejaus ir Jeruzalės. Paprastai nedaug žmonių užėidavo, bet šiuo metu buvo keiviniai perpildyti. Mat Romo imperatorius išleido įsakymą, kad visi žmonės turi atvykti į savo gimimo vietas, kad būtų užregistruoti.

Kai Marija jėjo į užėigą, ji pamatė tris kitataučius stovinčius nešeli durų. Jie buvo apsi- rengę puošniais drabužiais. Jie atrodė panašūs į kitų kraštų karalius.

– Kuo aš galiu būti jums naudinga? – priėjusi prie kita- taučių Marija jų paklausė.

(Bus daugiau)

GALVOSŪKIS NR. 49 (Žiūrėkite piešinėlį)

Tarp taškų ir brūkšnių yra kažkas kalėdiško pasislėpę. Su- jungę taškus, atskleisite pa- slaptį. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 50

Vyresnieji sprendėjai, pasi- naudodami informaciją šalti- niais, atsakykite į šiuos klau- simus: 1. Ką reiškia žodžiai: „Krekenos“ arba „Krekenava“? 2. Kokio amžiaus būdamas mirė rusų carų rūmų nuolatinis lankytojas G. E. Rasputinas? 3. Kada molekules nustoja judėjusios: ar naktį miegodamos, ar besišildydamos saulės atokai- toje, ar nuo šalčio sustyrusios (sušalusios)? 4. Kokia yra buvu- si aukščiausia jūrų audros bangą? 5. Fenologija sako, kad alyvų žydėjimas skelbia pava- sario pradžią. Kur alyvos pra- deda anksčiau žydėti: Švedijoje ar Lietuvoje? Pildai ir teisingai atsakę į visus klausimus gaus 10 taškų, o už trumpus ir apy- tikrius atsakymus gaus tik 5 taškus.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis